МЕДИИ ОТ ЕВРОЪГЪЛ

Еврокомисарят Кунева
за собствеността в печата и телевизиите

Вицепремиерът Плугчиева
за разминаванията между
администрацията в София и Брюксел

Европейски съюз

ЕСФ

ОПАК, Експерти в действие

МЕДИИ ОТ ЕВРОЪГЪЛ

- Еврокомисарят Кунева за собствеността в печата и телевизиите
- Вицепремиерът Плугчиева за разминаванията между администрацията в София и Брюксел
- Теми на ръба на различието

ДОБРИ ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ

Брошурата, която ще четете, включва дискусии с две от водещите имена в българския политически живот в момента – Меглена Кунева и Меглена Плугчиева, един доклад, който говори за възможностите да се изработят правила за различните професионални жаргони, съобразени с европейските, и една методология за обучение на журналисти по хоризонталните политики на ЕС за равното третиране и равните възможности. Всички те са плод на реализирания в рамките на финансирания по ОПАК проект на Фондация „Национален съвет за журналистическа етика" на тема: „Укрепване структурите на гражданското общество в областта на медийната политика".

Сред целите на проекта беше да даде примери за добро сътрудничество между медиите, администрацията и НПО-сектора, както и да подпомогне изработването на по-ясен език, на който те да контактуват както помежду си, така и със своите европейски партньори. Затова и предлаганите тук материали са насочени към европейските практики и към работещите модели, които си струва да усвоим в България.

Методологията набавя нужните терминологични знания, дава информация за европейските изисквания и прилагането на политиките за равно третиране и борбата срещу дискриминацията, като акцентира върху европейската правна и институционална рамка, върху принципите на равното третиране, както и върху националните правни и институционални „отговори". Най-интересни, разбира се, са примерите за прилагането на тези норми в България, погледнати през призмата на Етичния кодекс на българските медии, както и през различните казуси, свързани с отразяването на равните възможности и превенцията на дискриминацията от българските медии.

В доклада на преподавателката от Софийския университет Неда Бояджиева са засегнати механизмите на функциониране на Европейското езиково портфолио за професионални цели и начините за изработване на професионални езици, комуникативни техники и придобиването на чуждоезиков опит.

В дискусията с Меглена Плугчиева освен някои конкретни политически казуси се обсъждат и принципите на комуникация с Брюксел, проблемите на родните институции по пътя на тяхното отваряне към европейското, както и ролята на медиите като посредник и страна за въвличане на гражданите във важните за България и ЕС теми.

В дискусията с Меглена Кунева ключовият проблем, който се обсъжда е инициативата на Съюза на издателите в България за създаването на Публичен регистър на собствеността в печатните медии. Този регистър ще включва всички над 60 печатни медии, чиито издатели членуват в организацията. Първоначално регистърът ще бъде попълнен с данни, които ще предоставят за себе си сегашните членове на съюза. Същото задължение ще имат и всички новопостъпващи издатели. Регистърът ще бъде публикуван и на сайта на съюза www.sib.bg, а в дискусията се дават различни становища „за" и „против" регулациите и саморегулациите.

Съдържание

1. Методология за обучение на журналисти по хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности

2. Неда Бояджиева, Европейско езиково портфолио за професионални цели: предизвикателство в многоезична и многокултурна Европа (файлът е Portfolio)

3. Как говорим с Брюксел - Меглена Плугчиева и Зинаида Златанова

4. Меглена Кунева - За собствеността в печата и телевизиите

МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ЖУРНАЛИСТИ ПО ХОРИЗОНТАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ЕС ЗА РАВНО ТРЕТИРАНЕ И РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

Съдържанието на този документ не отразява непременно мнението или позицията на Европейската комисия или Министерството на държавната администрация и административната реформа. Нито Европейската комисия, нито Министерството на държавната администрация и административната реформа, нито лицата, действащи от нейно име, носят отговорност за това, как се употребява информацията, съдържаща се в тази публикация.

Тази публикация се реализира от Националния съвет за журналистическа етика в рамките на проект *“Укрепване на структурите на гражданското общество в областта на медийната политика”,* съфинансиран от ЕСФ чрез Оперативна програма “Административен капацитет“ на ЕС, по схема за безвъзмездна помощ “Развитие на структурите на гражданското общество – ефективност и професионализъм за постигане на партньорство с администрацията и съдебната система”.

Съдържание:

Общо въведение: Как да се използва този наръчник

Част 1 – Въведение в терминологията

Част 2 – Хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности и борба срещу дискриминацията

2.1. Европейска правна и институционална рамка.
2.1.1. Принципът на равно третиране.
2.1.2. Принципът на равните възможности.
2.1.3. Политики на ЕС за постигане на равно третиране и равни възможности за мъжете и жените.
2.2. Национална правна и институционална рамка на хоризонталните политики за равенство.

Част 3 – Прилагане на хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности и борба срещу дискриминацията
3.1.1. Етичен кодекс на българските медии
3.1.2. Казуси, свързани с отразяването на равните възможности, равно третиране и превенция на дискриминацията от българските медии
3.1.3. Приложение при разработване и изпълнение на проекти, финансирани от Структурните фондове на ЕС

Част 4 - Екипни игри за откриване и закриване на семинара и казуси

Част 5 - Примерна програма за обучение по хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности

Част 6 - Препоръчителна литература за самоподготовка

ОБЩО ВЪВЕДЕНИЕ:
Как да се използва този наръчник.

Едно от основните задачи пред Националния съвет за журналистическа етика е обучението на журналистите по етичните правила и норми. Същевременно, една от слабите области е подготовката на представителите на медиите и съответно не достатъчно добрата публична информираност и обществен интерес към основополагащите принципи на Европейския съюз като постигането на равнопоставеност между половете, прилагането на принципите на равното третиране и равните възможности, както и превенцията на дискриминацията. В тази връзка и предвид особено важната роля на медиите и процеса на прилагане на тези принципи в държавата и обществото, обучението на представителите на медиите в тази област предстои на дневен ред. Медиите се нуждаят от специализирано обучение по тези хоризонтални политики, което да отчита тяхната обществена функция.

Настоящата методология за обучение на журналисти по хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности, изготвен в рамките на проект "Укрепване на структурите на гражданското общество в областта на медийната политика", е предназначена за подготовка на обучението на представители на медиите по прилагането на горепосочените политики.

Методологията съдържа въведение в терминологията, информация относно европейската и национална правна и институционална рамка, регулираща хоризонталните политики на ЕС за равенство и недискриминация, практическото им прилагане от медиите в журналистическата им дейности и при осъществяването на проекти, финансирани от Структурните фондове на ЕС. Приложената примерна програма, с подробно описани цели, методи на обучение, екипни игри, очаквани резултати и примерни казуси за отразяване на хоризонталните политики от медиите могат да бъдат безценен пътеводител на всеки лектор или обучител, осъществяващ специализирани обучение за журналистите в тази област.

Всяка обратна информация, препоръка или съвет относно подобряването на методологията би била полезна при подготовката на специализирана дългосрочна програма за обучение на медиите по хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности

ЧАСТ 1 – Въведение в терминологията

За целите на обучението на журналисти по хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности следните термини се дефинират съгласно антидискриминационното законодателство на ЕС[1], както следва:

Равенство - гражданството в ЕС дава право на защита от дискриминация, основаваща се (наред с други признаци) на пол, расов или етнически произход, религиозна принадлежност или вярвания, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Това право е залегнало в Хартата на основните права на Европейския съюз.

Дискриминация - разграничение между хората на базата на определени характеристики и без оглед на личните им качества, като това разграничаване поставя някои от тях в по неравностойно положение.

Пряка дискриминация – всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците, посочени в Европейските директиви (пол, раса или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация), отколкото се третира друго лице при сравними сходни обстоятелства.

Неблагоприятно третиране - всеки акт, действие или бездействие, което пряко или непряко засяга права или законни интереси.

Непряка дискриминация - поставянето на лице на основата на признаците, посочени в Директивите, в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика.

Равно третиране - ситуацията, в която не е налице пряка и непряка дискриминация на основата на горепосочените признаци.

Равенство на половете - терминът се отнася до желаното равенство между двата пола във всички сфери на живота, вкл. наемането на работа, образованието и социалните права.

Равни възможности - система от специални мерки, които целят да компенсират изоставането, произтичащо от расовия или етнически произход, възраст или друга характеристика, която може да доведе до третирането на личността несправедливо. Общият принцип за равни възможности съдържа два ключови елемента – за забрана на дискриминацията по национален признак и равенство между жените.

Хоризонтални политики за равно третиране и равни възмож-

[1] *Директива за расово равенство 2000/43/ЕС, Директива за равенство на трудовия пазар 2000/78/ЕС и Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г.*

ности (мейнстрийминг подход или широкообхватен политически подход към недискриминацията) – общи мерки, включващи дейности, насочени към създаване на законодателна, институционална и ресурсна основа, гарантираща равното третиране и равните възможности на отделните групи от обществото. Прилагането на мейнстрийминг подхода изисква изграждане на национален механизъм, т.е. изграждане на цялостна институционална рамка за равнопоставеността на всички в обществото, което включва и формулирането и провеждането на национална политика по отношение на равенството, както и определяне на отговорни служители във всички отговорни институции. Този подход е насочен към оценка на политиката, като се отчитат на всеки етап последиците и въздействието, което би имала каквато и да е мярка в определена област от обществения живот върху положението на определени уязвими групи с цел постигане на тяхната равнопоставеност.

ЧАСТ 2 – Хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности и борба срещу дискриминацията

2.1. Евроепйска и национална правна и институционална рамка

2.1.1. Принципът на равно третиране

Равенството пред закона и закрилата от дискриминация на всички лица представлява всеобщо право, признато от Всеобщата декларация за правата на човека, Конвенцията на Обединените нации (ООН) за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените, Международната Конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация, пактовете на ООН за граждански и политически и за Икономически, Социални и културни права от Конвенцията за закрила на човешките права и основните свободи.

Принципът на недискриминацията, включително и на основание на половата принадлежност е заложен още във *Всеобщата декларация за правата на човека, приета от ООН през 1948 г.* (Чл.1 „Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права"). Декларацията съдържа списък на човешките права за всички хора по света независимо от тяхната раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други убеждения, националност, социален произход или имотно състояние. Декларацията не е правно задължителна и представлява единстве-

но препоръка. Човешките права, залегнали в нея проникват в правния ред на отделните държави посредством националните им конституции и законодателство.

След приемането на декларацията става ясно, че трябва да се приеме правно задължителен международен договор в тази област. На 16 декември 1966 г. Общото събрание на ООН одобрява два пакта за правата на човека, които влизат в сила, превръщайки се в правно задължителни в началото на 1977. Един от тях е *Международният пакт за икономически, социални и културни права,* в който участващите страни се задължават да признаят собствената си отговорност за подобряването на условията на живот на своите граждани. В областта на правата на отделната личност, страните гарантират тяхното спазване, независимо от всякакво различие, основано на признака расова, религиозна, полова или друга принадлежност. Пактът също предвижда принципа на самоопределянето на нациите.

Другият е *Международният пакт за граждански и политически права,* който подчертава особено спазването на основните човешки и политически права без каквато и да е дискриминация.

Чл.2, т.1 на Международния пакт за гражданските и политическите права постановява: “Всяка държава - страна по този пакт, се задължава да зачита и гарантира на всички лица, намиращи се на нейна територия и под нейна юрисдикция, признатите им от този пакт права, без разлика на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други убеждения, национален или социален произход, имотно състояние, раждане или всякакви други признаци”.

Приносът на Европейския съюз в борбата срещу дискриминацията също датира от години. От момента на създаването си, една от най-важните му мисии е да обедини континента, разпокъсан от национализъм и етнически конфликти. След ужасите на Втората световна война европейските народи, затвърждават убеждението си, че е необходимо да се изгради една Европа, свободна и обединена, в която интересите на всички ще бъдат зачитани. През 1949 г. е създаден Съветът на Европа, който тогава обединява 10 държави (сега в него членуват 47). Всяка държава - член на СЕ трябва да зачита демокрацията, правата на човека и върховенството на закона. За тяхната защита Съветът на Европа приема *Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи* на 4 ноември 1950 г. в Рим. Основна цел на конвенцията е да осигури всеобщо и ефективно спазване на човешките права, като прави възможно тяхното прилагане чрез Европейския съд по правата на човека

и Европейската комисия по правата на човека. Конвенцията позволява на всеки човек, чиито права са били нарушени, да подаде жалба срещу правителството, виновно за това нарушение.

Член 14. Забрана на дискриминацията от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи:

„Упражняването на правата и свободите, изложени в тази Конвенция, следва да бъде осигурено без всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, език, религия, политически и други убеждения, национален или социален произход, принадлежност към национално малцинство, имущество, рождение или друг някакъв признак".

Друг основен документ на Съвета на Европа е Европейската социална харта, открита за подписване в Торино на 18 октомври 1961 година. В нея страните членки на Съвета на Европа се споразумяват да осигурят на своето население социалните права, предвидени в този документ, с цел да подобрят жизненото равнище и социалното благосъстояние.

Някои от основните принципи, залегнали в тази Харта са:

• Всеки трябва да има възможността да изкарва прехраната си със свободно избрана работа.

• Всички работници имат право на справедливи условия на труд.

• Всички работници имат право на безопасни и здравословни условия на труд.

• Всички работници имат право на справедливо възнаграждение, достатъчно за поддържането на прилично жизнено равнище за тях и техните семейства.

• Всички работници и работодатели имат право на свободно сдружаване в национални или международни организации за защита на техните икономически и социални интереси.

• Децата и младежите имат право на специална закрила срещу физическите и морални опасности, на които са изложени.

• Всеки има право да се ползва от всички мерки, позволяващи му да постигне възможно най-добро здравословно състояние.

• Всички работници и лицата на тяхна издръжка, имат право на социално осигуряване.

• Всеки, който не разполага с достатъчно средства, има право на социална и медицинска помощ.

• Всеки има право да се ползва от услугите на службите за социални грижи.

• Всички работници имат право на равни шансове и еднакво отношение в областта на заетостта и професията без дискриминация на осно-

вата на пол.

• Всяко възрастно лице има право на социална закрила.

• Всички работници имат право на защита при освобождаване от работа.

• Всеки има право на закрила срещу бедност и социална изолация.

• Всеки има право на жилище.

Още в *първия договор за Европейската икономическа общност,* страните основателки на ЕС записват „ ….че се забранява всякаква дискриминация на основание гражданство" (чл.7 от договора за ЕИО, подписан в Рим на 25 март, 1957г.). В преамбюла на този договор е записано, че негова основна цел е усъвършенстване условията на живот и труд на народите от Белгия, Германия, Франция, Италия, Люксембург и Холандия.

Тридесет и пет години по късно и вече 12 държави се събират в Маастрихт на 7 февруари 1992 г. и подписват нов *договор за Европейски съюз,* където е записано, че:

„съюзът зачита основните права така, както те са гарантирани от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, приета на 4 ноември, 1950 г. в Рим".

През октомври 1997 година в Амстердам се събират представителите на вече 15 държави от Европа, където подписват нов договор. С него те изменят Договора за Европейски съюз, Договорите за създаване на Европейските общности и някои свързани с тях актове. В Амстердам се взима решението още в преамбюла на договора за ЕС да бъде записано, че се зачитат основните социални права, определени в Европейската социална харта, подписана в Торино на 18 октомври 1961 г. и Хартата на общността за основните социални права на работниците от 1989 г.

Член 6 от *Договора от Амстердам* постановява, че

„Европейският съюз се основава на принципите на свободата, демокрацията, зачитането на човешките права и основните свободи.... принципи, които са общи за всички държави-членки."

Договорът потвърждава фундаменталната важност на недискриминацията и разширява този принцип към други области в допълнение на националността и равното трудово възнаграждение за мъжете и жените, които са определени по-рано. В частност, дава правомощия на ЕС за действие срещу дискриминацията на редица основи. Тези правомощия са посочени в *чл. 13:*

„Без пренебрегване на другите разпоредби на този Договор и в рамките на правомощията, дадени от Общността, Съветът, дейст-

вайки единодушно при предложение от Комисията и след консултиране с Европейския парламент, може да предприеме съответните действия за борба с дискриминацията, основана на пол, расов и етнически произход, вероизповедание, увреждания, възраст и сексуална ориентация."

Приемането на член 13 беше директно последвано от предложение на Европейската комисия за приемане на "пакет от мерки за недопускане на дискриминация", който включва *Специализираната програмата на Европейската комисия за борба срещу дискриминацията 2001-2006* и две директиви: Директива 2000/43/ЕС за равенство между расите и Директива 2000/78/ЕС за равноправие на работното място.

Тези директиви утвърждават правото на хората да бъдат третирани равностойно, независимо от мястото на тяхното пребиваване и конкретизират забраната на дискриминация от расистки или етнически произход. С това спазването на правата на човека, в т. ч. правото за равно третиране се формира като основна политика на ЕС, формулирана в приетите постановки на Рамковата стратегия на Общността за равното третиране (2001 – 2005 г.) и Програмата на ЕС за борба с дискриминацията (2001 – 2006 г.) в изпълнение на Договора от Амстердам за предприемане на ефективни мерки за борба с дискриминацията, основана на пол, расова и етническа принадлежност, религия или вяра, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

Директивата за расово равенство 2000/43/ЕС

• Осъществява *принципа на равно третиране на хората, без разлика от расов или етнически произход.*

• Предоставя защита срещу дискриминацията на работното място, образованието, социалното осигуряване, здравеопазването и достъпа до стоки и услуги.

• Съдържа дефиниции на пряка и непряка дискриминация, психологически натиск и виктимизация.

• Дава на жертвите на дискриминация право за оплакване по съдебен или административен път, свързано със съответните глоби за дискриминиращите лица.

• Поделя тежестта на доказване между ищеца и обвиняемия в граждански и административни дела.

• Осигурява установяването във всяка страна членка на организация, подкрепяща равното третиране и предоставя независимо сътрудничество на жертвите на расова дискриминация.

Директивата за равенство на трудовия пазар 2000/78/ЕС

• Осъществява *принципа на равно третиране на работното място, без разлика от вероизповедание, сексуална ориентация и възраст на работното място.*

• Забранява дискриминацията при достъп до трудовия пазар и професионалното израстване, до професионално обучение и ориентиране, назначаване на работа, условия на труд, освобождаване от работа и възнаграждения, членство в профсъюзни организации и социални придобивки

• Изисква от работодателите да предоставят необходимите условия за обслужване нуждите на лице с увреждания, което е квалифицирано за съответната работа.

• Позволява ограничени изключения от принципа на равно третиране, например за запазване на етоса на религиозни организации или приемане на специални планове за подкрепа интеграцията на младите и повъзрастните работници на пазара на труда.

Двете Директиви дават дефиниции и забраняват следните форми на дискриминация:

• *пряка дискриминация* – всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците, посочени в Директивите, отколкото се третира друго лице при сравними сходни обстоятелства. “Неблагоприятно третиране” е всеки акт, действие или бездействие, което пряко или непряко засяга права или законни интереси

• н*епряка дискриминация* - поставянето на лице на основата на признаците, посочени в Директивите, в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика.

• *расовата сегрегация* - е издаването на акт, извършването на действие или бездействие, което води до принудително разделяне, обособяване или отделяне на лице на основата на неговата раса, етническа принадлежност или цвят на кожата

• *тормоз* - всяко нежелано поведение на основата на признаците, посочени в Директивите, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда

• *сексуалният тормоз* - всяко нежелано поведение от сексуално естество, изразено физически, словесно или по друг начин, с което се накърняват достойнството и честта и се създава враждебна, обидна, унизителна или застрашителна среда и, в частност, когато отказът да се приеме подобно поведение или принудата към него може да повлияе на

вземането на решения, засягащи лицето

• *подбуждането към дискриминация* - пряко и умишлено насърчаване, даване на указание, оказване на натиск или склоняване към извършване на дискриминация, когато подбуждащият е в състояние да повлияе на подбуждания.

• *Преследването:*

а) по-неблагоприятно третиране на лице, което е предприело или се предполага, че е предприело или ще предприеме действие за защита от дискриминация;

б) по-неблагоприятно третиране на лице, когато свързано с него лице е предприело или се предполага, че е предприело или ще предприеме действия за защита от дискриминация;

И двете Директиви налагат страните членки да предвидят ефективна компенсация по отношение пряката или непряка дискриминация, тормоза и виктимизацията (преследването) и чрез преместване тежестта на доказването върху виновното, според обстоятелствата лице.

Директивите задължават също страните членки да предприемат превантивни мерки за борба с дискриминацията чрез предоставяне на съответната публична информация за правата на хората, съобразно Директивите.

На 7 декември 2000 г. Европейският парламент, Съветът и Европейската комисия тържествено провъзгласяват *Хартата на основните права на Европейския съюз*. Този текст е бил адаптиран и развит на 20 декември 2007 г. в Страсбург. Считано от 2001 г., Европейският парламент представя ежегодно доклад, в който се разглежда степента на спазване на правата, изложени в Хартата.

Чл. 21 Недискриминация

1. Забранена е всяка форма на дискриминация, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

2. В областта на прилагане на Договорите и без да се засягат техните особени разпоредби, се забранява всяка форма на дискриминация, основана на гражданството.

На 13 декември 2007г. в Лисабон лидерите на вече 27 държави, членки на Европейския съюз подписват нов договор, който изменя действащите

до тогава закони за Европейски съюз и Европейска общност, без да ги заменя. Договорът от Лисабон запазва съществуващите права на гражданите на европейския съюз и въвежда нови. По-специално той гарантира свободите и принципите, изложени в Хартата на основните права на ЕС, и дава на нейните клаузи задължителна юридическа сила. Става въпрос за граждански, политически, икономически и социални права. Договорът от Лисабон съхранява и засилва „четирите свободи“ и политическата, икономическата и социалната свобода на европейските граждани.

Хартата на основните права обединява в един текст всички граждански, политически, икономически и социални права на европейските граждани, както и на всяко лице, пребиваващо на европейска територия. Тези права са представени в шест дяла: достойнство, свобода, равенство, солидарност, гражданство и правосъдие. За отбелязване е въвеждането на стандарта за защитата на човешкото достойнство в правния ред на ЕС. На международно ниво такъв стандарт намираме във Всеобщата декларация за правата на човека от 1984 г., приета от Генералната асамблея на ООН, Хартата на ООН и Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените. На европейско ниво до момента на провъзгласяването на Хартата на основните права на Европейския съюз, защитата на човешкото достойнство е непряко взето предвид.

Понастоящем съществува неравнопоставеност в самото общностно законодателство, тъй като хората са защитени от дискриминация извън работното си място единствено на основание на полова принадлежност, расов или етнически произход. Необходимо е да се гарантират равнопоставеност и въз основа на всички останали критерии.

През 2007 г. в рамките на Европейската година за равни възможности за всички всички държави-членки на ЕС се призовават да засилят своите усилия в борбата с дискриминацията чрез широкообхватна антидискриминационна защита на цялата територия на ЕС във всички сфери от обществения живот. Призивите за подобно хоризонтално приложение неколкократно се отправят от Европейския парламент. По-широкообхватният политически подход към недопускане на дискриминация, като продължение на Европейската 2007 година на равните възможности за всички се потвърждава от съобщението на Европейската комисия от 2 юли 2008 г. „Недискриминация и равни възможности: подновен ангажимент“. В него се признава, че правната защита на личностните права следва да върви ръка за ръка с положителното и активно насърчаване на недискриминацията и равните възможности. Определят се основни области, в които е необходим допълнителен напредък на европейско и национал-

но равнище, като например борбата срещу дискриминацията по няколко признака, допълнително повишаване на осведомеността, общоприетост на недискриминацията, позитивни мерки, насърчаващи равните възможности и събиране на данни. Освен това в съобщението се оповестява създаването на нова правителствена експертна група, която да заздрави диалога между държавите-членки в областта на недискриминационните политики. Накрая, в съобщението се потвърждава, че положението на ромите се характеризира с трайна личностна и институционална дискриминация и широкомащабна социална изолация.

Комисията приема предложение за директива, която предвижда защита извън работното място от дискриминация въз основа на възраст, увреждания, сексуална ориентация и религия или вяра. Предложената нова директива ще гарантира равнопоставеност в сферите на социалната защита, включително социалната сигурност и здравеопазването, на образованието и на достъпа и снабдяването със стоки и услуги, които са обществено достъпни на пазара, включително недвижими имоти. Проучвания на Евробарометър показват, че голяма част от европейските граждани се обявяват в подкрепа на подобно законодателство: 77 % подкрепят мерките за защита на хората от дискриминация в сферата на образованието, а 68 % — в сферата на достъпа до стоки и услуги.

Подобно законодателство ще забрани пряката и непряка дискриминация, както и тормоза и виктимизацията. За хората с увреждания, недискриминацията ще включва общ достъп, както и принципа на „разумно преустройство“, който вече се използва в съществуващото европейско законодателство. Въпреки това в директивата ще се избягва налагането на неоправдано голяма тежест за доставчиците на услуги, като се отчитат размера и ресурсите на дадената организация, нейната същност, прогнозираните разходи, жизнения цикъл на стоките и услугите, а също и потенциалните ползи за хората с увреждания в следствие на подобрения достъп. Директивата ще се прилага за частни лица, единствено доколкото те извършват търговски дейности. Освен това държавите-членки си запазват правото да поддържат мерки, които да гарантират светския характер на държавата, или мерки, свързани със статута и дейността на религиозни организации. Директивата няма да окаже въздействие върху общоприети практики, като например намаления за възрастни граждани (напр. тарифи на билети за градски транспорт или за вход в музеи) или възрастови ограничения за достъп до определени стоки (напр. алкохол за младежи) от съображения за общественото здраве. За да се гарантира ефективност на предложените мерки, националните органи за равнопо-

ставеност ще предоставят консултации на жертвите на дискриминация, а организации на гражданското общество ще имат възможност да помагат на жертвите в рамките на правни и административни процедури.

2.1.2 Принципът на равните възможности

Директивите изрично признават, че поставянето на дискриминацията извън закона не означава непременно, че това ще бъде достатъчно само по себе си, за да се гарантира действителното равенство на възможностите за всеки в обществото. *Могат да бъдат необходими специални мерки, които да компенсират изоставането, произтичащо от расовия или етнически произход, възраст или друга характеристика, която може да доведе до третирането на личността несправедливо.*

Например, етническите малцинства могат да се нуждаят от специално обучение и особено подпомагане, за да получат основателен шанс да си намерят работа. Включването им в курсове или предвиждането на особени разпоредби за тях са начини за подобряването на техния шанс. Директивите позволяват използването на такива положителни мерки и не ги разглеждат като нарушаващи принципа на равното третиране.

Въвеждането на принципа на положителните мерки в двете директиви за равенство не е нов за правото на ЕС. Още в член 141(4) от Договора за Европейската общност се предвижда възможността държавите-членки, в отклонение от принципа за равно третиране, с оглед постигането на действително равенство между половете в областта на заетостта, да приемат мерки, предвиждащи особени привилегии, които да облекчат по-слабо представения пол да упражнява определена професионална дейност или с които да се предотвратява, или да се компенсира изоставането в професионалната кариера.

Същата разпоредба е предвидена и в Директива 76/207/ЕО за равенството между половете в областта на трудовата заетост. На основание на тази разпоредба Съдът на ЕО е създал практика, която регламентира възможността държавите-членки да приемат и поддържат квотни системи в заетостта, като е дефинирал критериите, на които трябва да отговаря преференциалното третиране, за да бъде законосъобразно, т.е. да не противоречи на принципа на равното третиране и то да не представлява, от своя страна, дискриминационна практика.

Член 5 от Директива 2000/43 и рецитал 17 от нея предвиждат приемането или поддържането на особени положителни мерки по отношение на хора с определена расова или етническа принадлежност, които целят предотвратяването или компенсирането на минало или настоящо нера-

венство, произтичащо от тяхната принадлежност.

Член 7, ал.1 и ал.2 от Рамковата директива 2000/78, както и рецитал 26 и 27 от нея, регламентират положителните мерки по отношение на останалите признаци в областта на заетостта посредством същата редакция, както на член 5 от Директива 2000/43, като предвиждат по-широка възможност за прилагане на положителни мерки по отношение на хората с увреждания при интеграцията им в работната среда (алинея 2 на член 7). Рецитал 26 от Рамковата директива дословно повтаря рецитал 17 от Директива 2000/43, докато рецитал 27 цитира Препоръка 86/379/ЕИО от 24 юли 1986 за наемането на хора с увреждания в Общността, с която се създават примери за положителни мерки, както и сочи Резолюцията на Съвета от 17 юни 1999 за равните възможности за хора с увреждания в областта на заетостта, обучението и обучението през целия живот.

Експертите препоръчват положителните мерки за утвърждаване на равните възможности да бъдат предприемани само, докато са на лице доказателства за неравно третиране. В допълнение, положителните мерки трябва само да допълват реализацията на други механизми за равенство и културно многообразие, насочени към подобряване на достъпа до пазара на труда, образованието, здравеопазването и други обществени услуги за малцинства, исторически лишени от равни възможности.

2.1.3. Политики на ЕС за постигане на равно третиране и равни възможности за мъжете и жените

Принципът на равното третиране на жените и мъжете е дефиниран за пръв път от Европейската общност в чл. 141 от Договора от Рим като "равно заплащане за равен труд". Оттогава до днес правата на жените са третирани от различни директиви на Съвета и други общностни инструменти. Въпреки че през последните 50 години правата на жените в Европейския съюз отбелязаха съществено подобрение, социалната дистанция между половете и днес е налице.

Различията в третирането на жените и мъжете се оценява от институциите на Европейския съюз като проява на демократичен дефицит, като крайно неблагоприятно за социалното сближаване, заетостта и икономическия растеж. Тези различия се разглеждат като загуба на човешки капитал.

През последното десетилетие политиката за равни възможности на половете в ЕС получи ново развитие, като надхвърли тесните граници на равнопоставеността на работното място и в заплащането.

Равните възможности за жените и мъжете са хоризонтален приоритет за всички политики на Общността. Днес ЕС има три основни подхода към проблема: равно третиране, насърчителни (наричани още позитивни) мерки и т.нар. джендър мейнстрийминг.

Освен към равенство на половете на трудовия пазар, ЕС се стреми да постигне равни възможности за жените и мъжете в обществения живот и управлението, да насърчи съвместяването на професионалния и личния живот за жените, да се бори с насилието срещу жените, да прилага принципа за равни възможности на половете и във външните си действия.

През 2006 г. настъпват две ключови събития: Европейската комисия приема "Пътна карта за равенство на мъжете и жените 2006 – 2010", а Европейският съвет - "Пакт за равенство между жените и мъжете", формулиращи актуалните ангажименти на ЕС за постигане на ефективна джендър демокрация.

През 2006 г. стратегическите насоки на Общността относно Политиката за сближаване на ЕС за периода 2007-2013 г., предвиждат както специфични дейности, така и интеграцията на аспекта на равенство на половете във всички дейности.

През 2007 г. в гр. Вилнюс беше създаден Европейски институт за равенство между мъжете и жените като център за оказване на техническа помощ за развитието на европейските политики за паритет.

"Джендър мейнстрийминг" (обща политики за равенство) е основен подход на ЕС за реализиране на равни възможности за жените и мъжете. Европейската комисия за първи път въвежда концепцията и политиката на 'мейнстрииминг¨ в Третата програма за действие за равни възможности през 1990. Тази политика бе допълнително развита под формата на стратегия с конкретни средства в Четвъртата програма за действие, която представлява *въвеждане на положителен подход отколкото да предлага средства за решаване на проблема.* Комисията представя този подход като свой основен принос към Четвъртата световна конференция за жените в Пекин през 1995, а през 1996 г. подробно го формулира като:

"Систематичното включване на положението, приоритетите и нуждите съответно на жените и мъжете във всички политики с оглед насърчаване равнопоставеността на половете и мобилизиране на всички мерки за постигане на равнопоставеност[2], като на етапа на планиране, активно и

[2] *„Равнопоставеност на половете" е практическо реализиране на законовите гаранции и на юридическите права на жените и мъжете, включително възможности за съдебна защита при тяхното нарушаване.*

открито се взема под внимание тяхното въздействие върху положението, съответно, на жените и мъжете при прилагането, мониторинга и оценяването им."

Съгласно новата нормативна уредба на структурните фондове общата политика за равенство на половете "джендър мейнстрийминг" включва най-вече процес по осъзнаване и информиране, че се налага активен, дори борбен и постоянен диалог с вземащите решения във всички области на политика, за да се постигнат равни възможности и равни права. Това означава, че европейските усилия за икономическо и социално сближаване в ЕС, макар и служещи за катализатор и модел на добри практики, остават въпреки това ограничени до областите на компетентност на държавите-членки да прилагат политиката в техните местни, регионални и национални политики. *Аспектът на равенство на половете следва да бъде интегриран във всички дейности в изпълнение на националните ангажименти по Политиката за сближаване на ЕК, като предварително са дефинирани критерии за оценка и инструменти за поощряване на равенството между половете.*

В своето решение по отношение на Съобщението на Комисията от 1996 г. *"Въвеждане на принципа на равните възможности за мъжете и жените във всички политики и действия на Общността"* (COM(96)0067 - C4-0148/96), Европейския парламент призовава Европейската комисия да:

• организира обучение по въпросите на равенството на онези, които отговарят за вземането на решения за структурните фондове на национално ниво, за да се осигури прилагането на практика на принципа на мейнстрииминга при работата на фондовете;

• да изследва причините поради, които жените не са включени по подходящия начин при управлението и прилагането на структурната политика на ЕС и да се ускори разработването на индикатори за оценка на ефекта, които проектите упражняват върху равенството между мъжете и жените;

• въведе критерия на мейнстрииминг или джендър перспектива във всички предстоящи законодателни предложения, така че държавите-членки да заемат ясна позиция по политиката на равенство;

• изготви указания за анализ на законодателните предложения, за да се осигури тяхното специфично въздействие върху половете по аналогия със съществуващата оценка на въздействието в сферите на бизнеса и околната среда

Рамкова стратегия на общността за равенството между половете (2001- 2005) създава рамка за действие, която предвижда мейнстрииминга във всички действия на Общността по такъв начин, че да се подпомогне постигането на целта да се премахне неравенството и да се поощри равенството между половете. В своето Съобщение от 7 юни 2000 "Към рамка на Общността за равенството между половете (2001-2005)" COM (2000) 335, Европейската комисия формулира *двустранния подход на мейнстрииминга* чрез:

• цялостен проактивен подход - от една страна има за цел майнстрииминг на равенството между половете във всички политики на Общността, които имат пряко или непряко въздействие върху целта на равенството между половете

• подход на въвеждането на специални мерки за жените - те са все още необходими за премахването на трайното неравенство между половете.

Този подход на мейнстрииминг отбелязва голямата разлика в сравнение с предходните действия на Общността в тази област, които се основаха главно на отделни действия и програми. Рамковата стратегия обхваща пет взаимно свързани области на действие, всяка, от които има различни оперативни цели: икономически живот, равно участие и представителство, социални права, граждански живот и ролята на половете и стереотипите.

2.1.4. Национална правна и институционална рамка на хоризонталните политики за равенство

България е подписала всички основни документи гарантиращи правата на човека. На базата на принципите за равенство, гарантирани от българската конституция и европейските практики България развива съвременна държавна политика, която гарантира правата и недискриминирането на българските граждани.

Нашата Конституция е приведена в съответствие с постановленията на международните актове. Още в нейния преамбюл равенството на хората е обявено за общопризнат човешки идеал, а чл. 6 издига като Конституционни принципи достиженията в международните договори. Ал. 1 на чл. 6 прокламира, че "Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права", а ал.2 допълва: "Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и

обществено положение или имуществено състояние.

Закон за защита срещу дискриминацията

От 01.01.2004 г. в България е в сила Законът за защита срещу дискриминацията. Най-общо този закон урежда защита срещу всички форми на дискриминация и съдейства за нейното предотвратяване. Законът за защита срещу дискриминацията напълно транспонира европейските директиви за равенство - 43/2000/ЕС, 78/2000/ЕС, 75/117/ЕИО, 97/80/ЕО, 76/207/ЕИО, като:

• регулира защитата на *всички физически лица* на територията на Република България , срещу всички форми на дискриминация,

• съдейства за предотвратяването на *всички форми* на дискриминация и утвърждава мерки за равенство във възможностите (равни възможности).

Законът за защита срещу дискриминацията забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на *пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или международен договор, по който България е страна.*

Наред със защитата от дискриминация при упражняване на правото на труд (Раздел I) и упражняване правото на образование и обучение (Раздел II), за целите на това изследване е важно да се подчертае предвидената от Закона защита при упражняване на други права, важни за насърчаването на важните възможности в процеса на взимане на решения. Раздел III от закона защитава правото на лицата с горепосочените защитени признаци *да участват в управлението и вземането на решения от държавните и обществените органи и органите на местното самоуправление при провеждане на политика за насърчаване на балансираното участие на жени и мъже, както и за представителното участие на лица, принадлежащи към етнически, религиозни и езикови малцинства.*

Какви положителни мерки предвижда Законът за защита от дискриминацията за осигуряване на равни възможности?

• специалната закрила за бременни жени и майки, установена със закон, пред работодателя;

• различното третиране на лица с увреждания при провеждане на обу-

чение и придобиване на образование за задоволяване на специфични образователни потребности с цел изравняване на възможностите им;

• мерките в областта на образованието и обучението за осигуряване на балансирано участие на жените и мъжете, доколкото и докато тези мерки са необходими;

• специалните мерки в полза на лица или групи лица в неравностойно положение на основата на горепосочените признаци с цел изравняване на възможностите им, доколкото и докато тези мерки са необходими;

• специалната закрила на деца без родители, непълнолетни, самотни родители и лица с увреждания, установена със закон;

• мерките за защита на самобитността и идентичността на лицата, принадлежащи към етнически, религиозни или езикови малцинства, и на правото им самостоятелно или съвместно с другите членове на своята група да поддържат и развиват своята култура, да изповядват и практикуват своята религия или да ползват своя език;

• мерките в областта на образованието и обучението за осигуряване на участието на лица, принадлежащи към етнически малцинства, доколкото и докато тези мерки са необходими.

Съгласно чл. 76 от ЗЗД за предотвратяване или преустановяване на нарушенията по този или по други закони, уреждащи равенство в третирането, както и за предотвратяване или отстраняване на вредните последици от тях, Комисията за защита от дискриминация по своя инициатива или по предложение на синдикални организации, на физически или юридически лица може да прилага принудителни административни мерки.

Законът определя административните наказания и размерът на глобите. Глобите и имуществените санкции по влезли в сила решения на комисията се събират по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. В допълнителните разпоредби на закона ще намерите дефиниция на често срещаните форми на дискриминация, като „Тормоз", „Сексуален тормоз", „Преследване", „Неблагоприятно третиране", „Множествена дискриминация" и др.

Комисия за защита от дискриминацията (Глава трета, ЗЗД)

Законът за защита срещу дискриминация създава Комисията за защита от дискриминацията и я определя като независим специализиран държавен орган. Законът урежда най-общо основната дейност на Комисията за защита от дискриминация. Всички останали детайли се определят от Правилник за устройство и дейността на Комисията (действа от 25 юни 2005г.) и Правила за производство.

Комисията осъществява контрол по прилагането и спазването на ЗЗД и други закони, уреждащи равно равно третиране. Основното задължение на комисията е да наблюдава и контролира спазването на Закона за защита от дискриминация. В допълнение на дейностите посочени в този закон в Правилника е записано, че комисията съблюдава за съответствие на българското антидискриминационно законодателство с правото на ЕС и международните актове.

Омбудсман на Република България

Институцията Национален омбудсман в България е създадена със Закона за омбудсмана, който бе приет през 2003 г. и влезе в сила на 1 януари 2004 г. Чл. 6 от Договора за ЕС прогласява правата на хората за основополагаща ценност на общия европейски дом. За първи път в Хартата за основните права на ЕС се включва и правото на добро управление и на добро административно обслужване като основно право на гражданите. Това право не се ограничава само до това държавните органи да действат според предписанията на закона, а повелява върховенството на закона да се съчетава задължително с върховенството на правата на човека. Омбудсманът се застъпва с предвидените в Закона за омбудсмана средства, когато с действие или бездействие се засягат или нарушават правата и свободите на гражданите от държавните и общинските органи и техните администрации, както и от лицата, на които е възложено да предоставят обществени услуги. По този начин, когато нарушението се отнася към правото на равно третиране, потърпевшият може да се обърне към омбудсмана. Омбудсманът и заместникът му се избират от Народното събрание за срок от пет години и могат да бъдат преизбирани на същата длъжност само за още един мандат. Омбудсманът трябва да поддържа публичен регистър на постъпилите писмени и устни жалби и сигнали и тяхното движение, както и да издава годишен бюлетин за своята дейност, който е публичен, а до 31 март всяка година да внася ежегоден доклад за своята дейност в Народното събрание.

Други органи и механизми за провеждане на политиката за равни възможности

Министерството на труда и социалната политика отговаря за въпросите, свързани с равнопоставеността на половете. През март 2004 г. се създава специализирано звено – Сектор “Равни възможности на жените и мъжете” в рамките на Дирекция “Политики на пазара на труда”. През месец ноември 2005 г. с влизането в сила на новия Устройствен пра-

вилник на МТСП този сектор се закрива и се създава отдел „Равни възможности" към Дирекция "Демографска политика, социални инвестиции и равни възможности", която разработва и координира провеждането на държавната политика в съответните области.

През февруари 2003 г. е създадена Консултативна комисия за равните възможности на жените и мъжете и на неравнопоставените групи на пазара на труда към министъра на труда и социалната политика. В Комисията влизат представители на органите на държавната власт, които отговарят за разработването и осъществяването на политиката на равнопоставеност между половете, социалните партньори и неправителствени организации. Тя е председателствана от министъра на труда и социалната политика. Заместник-председател е представител на неправителствените организации, които работят по въпросите за жените. Нейна цел е да подобри координацията в процеса на изграждане на равнопоставеност между половете и социално равенство в България и да подсили административния капацитет на държавните институции и организациите, които отговарят за политиката на равнопоставеността при разработването на мерки и действия за насърчаване равнопоставеността на половете на пазара на труда.

Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерски съвет е органът за осъществяване на консултации, сътрудничество и координация между правителствените органи и неправителствените организации при разработването и провеждането на националната политика по отношение на равнопоставеността на жените и мъжете. Създаден е през месец ноември 2004 г. с Постановление на Министерския съвет № 313/17.11.2004. Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете се председателства от министъра на труда и социалната политика, а негови членове са заместник-министри от всички министерства, председателите на Държавната агенция за закрила на детето, Държавната агенция за бежанците, Държавната агенция за информационни технологии и съобщения, ръководителите на Националния осигурителен институт и Националния статистически институт, началникът на кабинета на министъра по европейските въпроси както и директора на дирекция "Етнически и демографски въпроси" на Министерския съвет. Административното и техническото обслужване на Националния съвет се осигурява от секретариат - отдел "Равни възможности" в Дирекция "Демографска политика, социални инвестиции и равни възможности" в Министерството на труда и социалната политика.

Националният съвет консултира Министерския съвет, като обсъжда

проекти на нормативни и други актове, отнасящи се до равнопоставеността на жените и мъжете, дава становища за съответствието им с целите на политиката за равнопоставеност на жените и мъжете. Той координира действията на държавните органи и неправителствените организации в изпълнение на националната политика за равнопоставеност на жените и мъжете и на поети международни задължения от страна на Република България в съответната област. Националният съвет подпомага изпълнението на национално значими национални и регионални проекти на социалните партньори и неправителствени организации в областта на равнопоставеността на жените и мъжете, съвместяването на семейните и родителските с професионалните задължения и отчита крайните резултати и организира провеждането на изследователска дейност по въпроси, засягащи неговата дейност. Той координира своята дейност с Комисията за защита от дискриминация, с омбудсмана и със Съвета по икономическо развитие и социална политика при Президента на Република България. Самостоятелно или съвместно с Комисията за защита от дискриминация, предлага мерки за провеждане на националната политика по въпросите на равнопоставеността на жените и мъжете в Република България.

Държавната политика за интеграция на хората с увреждания се провежда от Министерския съвет, министъра на труда и социалната политика, областните управители, органите на местното самоуправление в сътрудничество с национално представителните организации на и за хората с увреждания, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите съобразно приетата държавна стратегия за равни възможности на хората с увреждания[3]. За осъществяване на сътрудничество при разработване и провеждане на политиката в областта на интеграцията на хората с увреждания към Министерския съвет е създаден Национален съвет за интеграция на хората с увреждания. Националният съвет за интеграция на хората с увреждания е консултативен орган, в който участват представители на: държавата, определени от Министерския съвет, национално представителните организации на хората с увреждания, национално представителните организации на работниците и служителите, национално представителните организации на работодателите и Националното сдружение на общините в Република България.

[3] *Чл. 6. (1) Закон за интеграция на хората с увреждания*

ЧАСТ 3 – Хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности и борба срещу дискриминацията в журналистическата дейност в България

3.1.1 Етичен кодекс на българските медии

Европейският съюз нееднократно потвърди своя ангажимент за защита и насърчаване на плурализма на медиите като съществен стълб на правото на свобода на изразяване на мнения и свобода на информация съгласно член 11 от Хартата на основните права на Европейския съюз, които представляват основни принципи за опазване на демокрацията, гражданския плурализъм и културното многообразие. Свободата на изразяването е фундаментално човешко право, без което много други човешки права не могат да бъдат реализирани. Свободата на словото и недопустимостта на цензура са гарантирани в европейските конституции. Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи в чл.10, ал.1 предвижда: ”Всеки има право на свобода на изразяването на мнения”.

Но свободата на изразяването не е абсолютно право, неподвластно на никакви ограничения. Националните и международните правни системи придават голямо значение на защитата на печата , поради ролята му за осъществяване на свободата на изразяване. В същото време обаче ал.2 на чл.10 на Конвенцията отбелязва, че „упражняването на тези свободи е съпроводено със задължения и отговорности”, така че то „може да бъде обусловено от процедури, условия, ограничения или санкции, които са предвидени от закона и са необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност, териториалната цялост, за предотвратяването на безредици или на престъпления, за защитата на здравето и морала, както и на репутацията или на правата на другите, за предотвратяване на изтичането на секретна информация или за поддържане на авторитета и безпристрастността на правосъдието.”

Самата свобода на словото предполага възможности за злоупотреба с медийното влияние върху обществото. Стремежът в търсене на сензационност често бива предпоставка за нарушения на някои етични стандарти на журналистите, с което да се предизвика контрааргумент за защита на индивида, чрез който да се ограничи свободата на словото.

Това е контекстът, в който доброволното приемане на етичен кодекс

от професионалната медийна общност и функционирането на само регулация за защита на свободите на журналистическа професия е една добра практика за прилагане на хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности. Един от основните принципи на етичните кодекси в различните страни е забраната на дискриминацията на основата на раса/етническа принадлежност/религия, както и забраната на дискриминацията на основата на пол и социална принадлежност.

Етичният кодекс на българските медии е подписан на 25 ноември 2004 г. на официална церемония от над петдесет представители на около 200 печатни и електронни медии, сред които основните централни и много регионални вестници, частните национални и редица регионални телевизии, БНТ, БНР, БТА, Асоциацията на българските радио и телевизионни оператори АБРО, Съюзът на издателите в България, Българската асоциация на регионалните медии, Съюзът на българските журналисти, Българската медийна коалиция.

В етичния кодекс на българските медии има раздел, който отразява хоризонталните политики на ЕС за равно третиране, равни възможности и борба срещу дискриминацията:

„2.5.„Дискриминация”

2.5.1. Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякакви форми на дискриминация.

2.5.2. Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, й сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.”

През 2005 г. е учредена Фондация „Национален съвет за журналистическа етика”, чиято основна цел е да създаде система за саморегулиране на медиите чрез прилагането на Етичния кодекс и решаването на спорове между медиите и аудиторията. Съучредители на фондацията са: Асоциацията на българските радио и телевизионни оператори АБРО, Съюзът на издателите в България, Съюзът на българските журналисти и Българската медийна коалиция.

Фондацията има два постоянно действащи органа – Комисия за етика в печата и Комисия за етика в електронните медии, които разглеждат жалби срещу нарушения на Етичния кодекс. Комисиите се състоят от по 12 члена - избрани в три квоти: квота на журналистите (4), квота на издателите (4) и независима квота (4). Основните функции на Етичните комисии са да следят за спазването на приетия от българските печатни и

електронни медии Етичен кодекс, да решават спорове между медиите и аудиторията, да стимулират публичния дебат по въпросите на журналистическата етика, да допринасят за установяването на високи професионални и етични журналистически стандарти и по този начин да защитават свободата на словото и залегналите в Конституцията на Република България комуникационни права и свободи на българските граждани;

Подписването на Етичния кодекс и създаването на Етична комисия, която да следи за спазването на кодекса са нова гаранция за:

• защита свободата на словото;

• за правото на гражданина на пълна и достоверна информация;

• защита на личното достойнство и неприкосновеността на личния живот на гражданите;

• отстояване на единни професионални и морално-етични стандарти на журналистическа дейност.

Обидното слово

То представлява задължително слово на омразата, дори и когато създава и поддържа предразсъдъци и дискриминация към малцинствата. Заради ценността на фундаменталното право на свобода на изразяване, словото на омразата се видоизменя, разпространява и в световен мащаб все още няма законов механизъм, който да го санкционира ефективно. Международното право насърчава държавите да създадат законодателство, което наказва подбуждането на омраза. Международният пакт за граждански и политически права и Международната конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация изискват „всяко проповядване на национална, расова или религиозна омраза, което подбужда към дискриминация, враждебност или насилие“, да се забранява със закон.

Българското право преследва подбуждането към расова вражда в три акта - Наказателния кодекс, Законът за защита срещу дискриминация и Законът за радиото и телевизията.

При борбата срещу враждебната реч се спазва задължителното условие да се съблюдава баланса между фундаменталното значение на правото на свободно изразяване и проявите на омраза и дискриминация. Добри практики за ограничаване на словото на омразата, са на първо място:

• създаване на професионален етичен кодекс, който да въведе задължителни професионални стандарти, включително за толерантност към малцинствата

• на принципа на саморегулацията, сформиране на орган, който да

следи изпълнението на етичния кодекс и осъществява механизъм за самоконтрол

• съдействане за активно повишаване на информираността по въпросите за правата на човека, чувствителността към различията в обществото и културата на толерантността и ограничаване на словото на омразата.

Конкретните действия в тази насока са описани в препоръките на Съвета на Европа от 1997 г. - №R (97) 20 за словото на омразата и №R (97) 21 за културата на толерантността. Ако това се случи, ще намалеят както опитите за посегателства върху свободното слово, така и нетърпимостта и дискриминацията в обществото.

Други практики, целящи борбата срещу дискриминацията в журналистическата дейност са:

• подобряване на познанията за дискриминацията и мотивите за такова поведение посредством провеждането на изследвания, обучения, обмяна на опит с организации на и за хората със специфични потребности или малцинствени групи;

• укрепване на капацитета на неправителствените организации на медиите за борбата срещу дискриминацията чрез насърчаването на обмена на информация за мерките, прилагани в различните страни на ЕС в мрежи и тяхната ефективност;

• засилване на чувствителността на обществото за важността от борбата срещу проявите на дискриминацията и мерките, които се предприемат за защита на хората от неравностойно третиране.

• разнообразяването на персонала на медиите с лица от слабо представени групи от обеществото, по-скоро от съображения, свързани с бизнеса, по-добре да познават аудиторията си.

3.1.2 Казуси, свързани с отразяването на равните възможности, равно третиране и превенция на дискриминацията от българските медии

Упражнението ще имитира работата на една Етична комисия по подадена жалба от граждани за нарушаване на медийните стандарти за недопускане на дискриминацията и накърняване на човешкото достойнство.

Обучителят представя конкретни казуси от практиката, без да се споменава медийния източник и автора на статията. Обсъжданията се провеждат в малки работни групи, по предварително зададен план с основни водещи въпроси за това дали са спазени принципите на недискриминация, дали са отразени коректно въпросите за равното третиране

и равни възможности за различни групи от обществото. След работа в групи се провежда пленарна дискусия за идентифициране на добри и лоши медийни практики за отразяване на хоризонталните политики на ЕС за равенство, типични примери за словото на омразата, «враждебната реч», утвърждаването на негативни стереотипи, «етикизиране» на малцинствени групи или внушаването на етническа нетърпимост.

3.1.3 Приложение при разработване и изпълнение на проекти, финансирани от Структурните фондове на ЕС

Европейският съюз във всяка своя политика, законодателство или акт се позовава на основните си ценности, които всъщност представляват неделими, универсални и общопризнати човешки идеали и принципи за достойно и свободно съществуване на всеки в обществото, основано на принципите за равно третиране и равни възможности:

„Изграждането на Европа не е самоцел, а исторически инструмент, целящ постигането на нашите вечни идеали: мир, свобода, справедливост, солидарност"[4]. С тези думи Жак Делор най-точно обобщава целите и принципите, върху които се изгражда и функционира ЕС.

От създаването си усилията на ЕС са насочени към следните икономически и политически цели, определени в чл. 2 от Договора за ЕС :

„да развива икономическия и социалния прогрес, както и високото равнище на заетост, да постигне балансирано и устойчиво развитие, особено посредством създаването на територия без вътрешни граници, укрепване на социално-икономическото сближаване..."

В рамките на действието си за икономическо и социално сближаване, на всички етапи от осъществяването на политиките си, Общността си е поставила за цел да премахне неравенствата и да насърчи равенството между мъжете и жените съгласно членове 2 и 3 от Договора на ЕС, както и да се бори срещу дискриминацията, основана на пол, раса, етнически произход, религия или убеждение, недъг, възраст или сексуална ориентация.

Възприетият подход на прилагане на тези тематични хоризонтални политики за премахване на неравенствата и насърчаване на равните възможности при реализацията на Политиката за сближаване на ЕС е всеобщото им интегриране във всички стратегически документи, програми и проекти на всеки един етап от тяхното изпълнение.

Регламент 1083/2006 дава общата рамка, принципи и структури за уп-

[4] *„Право на „Европейски съюз" – доц. д-р Жасмина Попова, изд. Фондация Европейски институт, 2006, ISBN-10:954-9506-33-9.*

равление на средствата от Структурните фондове като основен инструмент за осъществяването на Политиката на сближаване на ЕС. Тя следва да допринася за увеличаване на растежа, конкурентноспособността и заетостта, като се включат приоритетите на Общността за устойчиво развитие, определени по време на Европейския съвет от Лисабон на 23 и 24 март 2000 г. и на Европейския съвет от Гьотеборг на 15 и 16 юни 2001 г.

Новите правила за управление на Структурните фондове трябва да гарантират, че приоритетите на политиката за икономическо развитие, устойчивото развитие, равните възможности и социалното включване са напълно отчетени в процеса на управление на програмите и проектите, включително процесът на подбор на проектите, прякото изпълнение на проектните дейности от бенефициентите, мониторинга, оценката и отчитането на напредъка на мерките, финансирали проектите.

Основните принципи за недискриминация и равни възможности, заложени в стратегическите документи,[5] формиращи Политиката за сближаване на ЕС, които трябва да бъдат прилагане и на ниво разработване и изпълнение на проекти, финансирани от Структурните фондове са:

• гарантиране, че *равенството между мъжете и жените и интегрирането на принципа за равните възможности* в тази област, се насърчават по време на различните етапи на прилагането на фондовете – планиране, изпълнение, наблюдение, контрол и отчитане;

• държавите-членки и Комисията вземат съответните мерки за п*редотвратяването на всякаква дискриминация,* основана на пол, раса или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация по време на различните етапи на прилагането на фондовете и *особено по отношение на достъпа до тях.* По-специално достъпът на хора с увреждания е един от критериите, който следва да се спазва при определянето на операциите, съфинансирани от фонда и които следва да се вземат предвид по време на различните етапи на прилагането;

• *доброто управление и партньорство* - подпомагането в тази област се планира и прилага на съответното териториално равнище предвид националното, регионалното и местното равнище съгласно институционалната уредба на всяка държава-членка. Държавите-членки следят за участието на социалните партньори и достатъчното съгласуване и участие на останалите заинтересовани страни, на съответното териториално ниво при подготовката, реализацията и контрола на помощта. Управляващият

[5] *чл. 16 Равенство между мъжете и жените и недискриминация от РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1083/2006 НА СЪВЕТА от 11 юли 2006 година.*

орган на всяка оперативна програма поощрява подходящото участие на неправителствените организации и техния достъп до дейности, финансирани по-конкретно в областта на социалната интеграция, равенството между мъжете и жените и равните възможности.

Националната стратегическа референтна рамка за периода 2007 г. – 2013 г. (НСРР) съответства на политиките на ЕС за устойчиво развитие и равни възможности и борбата с дискриминацията, като за целта тези хоризонтални принципи са отразени на всички етапи от разработването на програми за структурните фондове – планиране, изпълнение, финансиране, мониторинг и оценка на финансовата помощ.

Въпросите за предотвратяването на всякаква дискриминация, гарантиране на равенството между мъжете и жените, насърчаването на равните възможности и достъпът на хора с увреждания до финансиране от Структурните фондове на ЕС в България са отразени в стратегията, визията, приоритетите и целите на НСРР като въпроси на социалната интеграция, социално включване и развитие на социална чувствителност на обществото.

Стратегията на българската НСРР определя основните цели на политиката и приоритетите за развитие през програмния период 2007-2013 г. За реализация на Политиката за сближаване в България е възприет интегриран подход за постигането на устойчив растеж и развитие. Инвестициите се концентрират върху двата фактора за растеж – физическия и човешкия капитал.

Визията на България за развитие като държава-членка на ЕС е: *„Към 2015 г. България да стане конкурентоспособна страна-членка на ЕС с високи качество на живот, доходи и социална чувствителност на обществото".*

Дългосрочната визия за България обединява две конкретни средносрочни цели за програмния период 2007-2013 г. Същите са разработени на базата на приоритетите на ЕС и са в съответствие със Стратегическите насоки на Общността (СНО)67:

• Засилване на конкурентоспособността на икономиката с оглед на постигането на висок и устойчив растеж;

• Развитие на човешкия капитал с цел осигуряване на по-висока заетост, доходи и социална интеграция.

Втората средносрочна цел на НСРР за програмния период 2007-2013 г. е пряко насочена към прилагането на хоризонталните политики за равенство посредством увеличаване на заетостта и производителността, качеството и конкурентоспособността на работната сила, повишаване на

броя заети лица, намаляване на безработицата, подобряване на жизнения и здравословен стандарт и социално приобщаване на хората в неравностойно положение, малцинствата и уязвимите групи.

За да може инвестициите да доведат до желаните резултати, в НСРР са изброени задължителните условия и предпоставки, в които са включени и върховенството на закона, прилагането на съпътстващи териториални политики за постигането на териториално сближаване и равнопоставеност на населението.

За да постигне цялостните средносрочни цели, България трябва да се фокусира върху четири стратегически приоритета – три тематични и един териториален:

• Подобряване на базисната инфраструктура;

• Повишаване качеството на човешкия капитал с акцент върху заетостта;

• Насърчаване на предприемачеството, благоприятната бизнес среда и доброто управление;

• Поддържане на балансирано териториално развитие.

Четирите приоритета, очертани по-горе, според НСРР, вече съдържат хоризонталните въпроси в рамките на своите схеми на планиране и изпълнение. НСРР подчертава необходимостта от всеобхватен подход на прилагане на принципите на:

Равни възможности и борба с дискриминацията

В областта на защитата срещу дискриминация е приет закон, който е в съответствие с acquis communautaire. Подходът, използван съгласно този закон, обхваща възможните критерии, на чиято база се дефинира дискриминацията. Законът забранява всяка пряка или непряка дискриминация на базата на пол, раса, етническа принадлежност, религия или вяра, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

Равенство на половете

По силата на чл. 14 на Предложението за Регламент на Съвета COM [2004] 492, принципът за равенство на половете, както и защитата срещу дискриминацията, се съблюдават на всички етапи на изготвяне и изпълнение на Оперативните програми.

НСРР описва институционалните механизми за прилагане на принципите на равни възможности и равно третиране, позовавайки се на създадената Комисия за защита от дискриминация като независим орган, който прилага Законът защита срещу дискриминация и налага санкции при случаи на дискриминация, посредством своите три подкомисии, специ-

ализирани по въпросите – недопускане на дискриминация на етническа и расова основа, равни възможности за мъжете и жените и предотвратяване дискриминацията на други основания като религия, възраст или увреждане. Една от целите на закона за защита срещу дискриминация е да гарантира, че жените имат равни възможности за участие във всички сфери на социалния живот – забраната за дискриминация, както предвижда законът, се отнася за различни сфери на живота, като наемане на работа, образование и обучение, здравеопазване, жилищно настаняване, социална защита, предоставяне на стоки и достъп до социални услуги и ведомства, извършване на стопански дейности и т.н.

НСРР определя Комисията за защита от дискриминация, заедно с различните организации за равни възможности, включително неправителствения сектор за основни съветници по време на планирането, изпълнението, мониторинга и оценката на всички предвидени дейности.

Министерството на труда и социалната политика отговаря за разработването, координацията, осъществяването и контрола на държавната политика за равни възможности на мъжете и жените.

То е отговорно за прилагането на принципа за равенство на половете в звената, които отговарят за усвояването на Структурните фондове на ЕС чрез създаването на методология, въвеждаща пряко и непряко концепцията за равенство на половете.

Основният подход на прилагане на хоризонталните политики за равно третиране и равни възможности при постигане на средносрочните цели на НСРР за периода 2007 – 2013 г. е изпълнението на специални мерки за подкрепа на безработни и икономически неактивните лица и интеграцията на уязвимите групи от обществото.

Вторият стратегически приоритет на НСРР пряко засяга прилагането на хоризонталните политики за равенство, но през призмата на социалното включване. Приоритет 2 цели да се развие човешкият капитал в България, така че да се осъществи потенциала за растеж и да се повиши конкурентоспособността на работната сила, като основа за изграждане на икономика основана на знанието, а също и да се насърчи социалното включване. Смята се, че с развитието на квалифицирана и адаптивна работна сила ще се допринесе за устойчивото повишаване производителността на труда, на доходите и качеството на живот.

Примерни мерки на НСРР, отразени от Оперативните програми:

Развитие на инициативите за включване на пазара на труда и на-

сърчаване назаетостта - Предвиждат се активни и превантивни мерки за преодоляване трудностите за влизане и оставане на пазара на труда. Акцентът се поставя върху осигуряването на индивидуализирани услуги.

Включването на пазара на труда на хора в риск или със специални нужди: младежи отпаднали от училище, дългосрочно безработни, хора с увреждания. Целта е да се подобри тяхната възможност за наемане на работа, чрез включването им в различни курсове и форми на професионално образование и обучение. Прилагането на комплексен и същевременно индивидуален подход към възможностите за наемане на хора от уязвимите групи, съобразен със специфичните им потребности ще бъде насърчавано, чрез мерки за подкрепа на работодателите,

Гъвкавост на пазара на труда - дейности насочени към подобряване адаптивността и мобилността на работната сила и гъвкавостта на пазара на труда. Основната насока ще бъде върху дейности за насърчаване на инвестициите в човешки капитал, както от страна на фокусирани върху ученето през целия живот, подобряване уменията по ИКТ и развитие на чуждоезиковото обучение на нискоквалифицираните и възрастни работници, с цел удължаване на трудовия живот и адаптиране към икономика основана на знанието.

Безопасни и здравословни условия на труд

Предвидени са допълващи се действия в областите: конкурентоспособност на работещите, качество на условията на живот и труд, обучение и изграждане на навици за превенция на трудови злополуки.

Образование – чрез мерки за изпълнение на следните приоритети:

Равен достъп до образование, който означава: осигуряване на достъп на всички деца до съизмеримо по качество образование, като за онези деца, които нямат равен старт (деца, недостатъчно добре владеещи български език, деца със специални образователни потребности, деца от социално слаби семейства и др.); полагане на специални грижи с оглед тяхното пълноценно участие в образователния процес.

Качествено образование

Постигането на тези цели се осигурява чрез система от мерки, като ефективността на всяка мярка се определя според интересите на детето като главна ценност в образователната система и според нейният принос към двете национални цели.

Образование за хората със специални образователни потребности

Специално внимание ще бъде обърнато на осигуряването на равен

достъп до качествено образование за хората със специални образователни нужди, с цел постигане на модерна и справедлива образователна система, постигане на по-високи образователни резултати, по-високи нива на образование и професионална квалификация за работната сила. Съдействието за постигане на по-висока степен на интеграция и социална интеграция на хората и учениците със специални образователни нужди и на хората от етнически малцинства ще бъде целево, с финансиране от ЕСФ.

Политика в областта на социалната защита и социалното включване:

Тя има за цел създаване на човешки, физически и социален капитал, включително активно включване на уязвимите групи в увеличаването на собственото им социално благополучие. Като основни причини за тяхното уязвимо положение са определени бедността и социалната изолация. НСРР потвърждава, че основните приоритети на политиката във връзка със намаляването на бедността и социалната изолация ще продължат да бъдат:

• насърчаване на широк кръг от активни програми на политиката за пазара на труда, повишаване на нивото на квалификация на лицата, изключени от пазара на труда, осигуряване на тясна връзка между системата за социална защита и политиките за пазара на труда, и отстраняване на възпиращите фактори пред приемането на работа и гарантиране, че приемането на работа се заплаща и откъсва хората от бедността и социалната изолация;

• преодоляване на недостатъците в образованието чрез хармонизиране на образованието и обучението през целия живот с нуждите на пазара на труда, насърчаване на равния достъп до основното образование за всички, предотвратявайки ранното напускане на училище, обръщане на специално внимание на децата със специални образователни нужди;

• прилагане на мерки, насочени към осигуряването на висококачествени социални услуги за групите в неравностойно положение, подобряване на здравния статус на населението и улесняване на достъпа на бедните и уязвимите групи до здравните услуги;

• намаляване на бедността и социалната изолация на уязвимите етнически малцинства - най-вече на ромската общност, и насърчаване на тяхното приобщаване в обществото посредством програми за разрешаване на техните проблеми по отношение на жилищния въпрос и развитието на инфраструктурата, образованието, преквалификацията и заетостта. Достъпът до социални и здравни услуги е свързан с предотвратяване на

риска от бедност и социална изолация.

Мерките за популяризиране на хоризонталните политики за равно третиране и равни възможности са определени в Член 69 от Регламента на Съвета 1083/2006 г., който задължава държавите членки да предоставят информация за и да правят публично достояние съфинансираните от ЕС програми и дейности.

НСРР предвижда мерки за повишаване на обществената информираност и прозрачността на програмния процес, съответните национални и европейски документи и възможности за финансиране, по конкретен начин относно видовете комуникация със заинтересованите лица и организации.

Управляващият орган на НСРР гарантира, че мерките за информация и публичност се изпълняват в съответствие с комуникационния план, като се цели възможно най-широко покриване от медиите на съответното териториално ниво посредством всички форми и начини на комуникация.

Целта на Комуникационната стратегия на НСРР е осигуряване на максимална прозрачност чрез популяризиране на приоритетите за развитие в НСРР и Оперативните програми в контекстна на общата Политика за сближаване на ЕС за периода 2007- 2013 г. Специфичните й цели са:

- Да осигури максимална информираност и широка обществена подкрепа за прилагане на Структурните и Кохезионния фондове в България;
- Да улесни достъпа до финансиране по Структурните инструменти в България и стимулиране на участието на заинтересованите лица в усвояването на средствата от ЕС.

Средствата за информация и публичност по подготовката и усвояването на помощта от Структурните фондове за България включват функциониращият публичен уебсайт:www.eufunds.bg. Той има за цел да популяризира и да повиши прозрачността на процеса на изготвяне на програмите, съответните национални и Европейски документи и възможностите за финансиране от ЕС. Информацията се актуализира редовно с новини и събития, касаещи Политиката за сближаване на ЕС в България.

Подготвят се диплянки, брошури, справочници, късометражни филми и много други помощни материали в рамките на Комуникационната стратегия или със средства от бюджетите на водещите министерства, най-вече Министерството на финансите.

Централното координационно звено и Управляващите органи играят ключова роля за гарантиране спазването на принципите на публичност

и прозрачност, като изградят и поддържат необходимите структури и инструменти. Публичните конференции, дискусии, дебати и кръгли маси също са част от публичността и информираността относно НСРР, за да се повиши съпричастността на всички заинтересовани кръгове в България и да се поддържа високото ниво на приложение на СКФ.

ЧАСТ 4 – Казуси за обсъждане и екипни игри за откриване и закриване на семинара

Казус 1:
„Учителка в детска градина в Асеновград е била пребита от родител"

Инцидентът е станал в сряда, след 15.30 часа, когато в спалнята на детска градина "Никола Вапцаров" в Асеновград влязла майка на ромче, за да прибере детето си, съобщи Величка Стойчева директор "Хуманитарни дейности" в общината, предаде агенция .....

Майката видяла, че на съседното легло плаче детето на нейна съседка, също от ромски произход, и решила да прибере и него. Това е разказала пред общинските експерти по образование директорката на Детската градина Златка Тоскова.

Какво точно са си казали при срещата двете майки не е известно, но майката на плачещото дете се върнала веднага в градината и с дъска, скрита в дрехата си, започва да удря учителката, която е закарана с комоцио в болница.

Днес учителката е изписана, предстои да и се иска обяснение за случая, каза Величка Стойчева.

Това е първият такъв инцидент в Детската градина, която се намира в ромския квартал "Лозница" в Асеновград, каза Стойчева. За училището, в съседство до градината, имахме подобни случаи и затова назначихме специално охрана, добави тя.

Казус 2[6]:
„Евелина Досева от Министерския съвет лъже като дърта българка"

След многократни и дълги разговори със служители на всички нива в йерархията на Националния съвет за сътрудничество по етнически и

[6]По представения казус има решение на Комисията за защита от дискриминация, че "е извършена дискриминация под формата на тормоз по признак етническа принадлежност" спрямо Ищеца. Това е първото дело на комисията за тормоз по етнически признак на българи от роми.

демогрофски въпроси към МС, не намерихме служител, който да ни даде информация за предстоящия национален дебат „МЕЙНСТРИЙМИНГ СРЕЩУ ТАРГЕТИНГ"(какво по-подходящо заглавие за ромски дебат!). Знаехме само, че националното мероприятие предстои да се проведе в София на 6 юли 2007 г., в хотел „СОФИЯ ПЛАЗА". И най-накрая Евелина Досева - главен експерт в Отдел "Етническа идентичност и интеграция, демографско развитие" към НССЕДВ обеща, че бързо ще изпрати покана и съответна информация. Не можеше да не си помисля, че все пак нещо в НССЕДВ се е променило в полза на ромите-поне да информират за работата на организацията, която оправдава заплатите им.Уви...Преди това бях опитал с Ахмед Ахмед, ромския представител в НССЕДВ. Логично нали? Главият експерт в Отдел "Интеграция на ромите" беше лаконичен: „Говори с Евелина Досева, тя отговаря за това". И приключихме. Евелина Досева в продължение на часове не си вдигаше телефона и потърсих секретарката Цветелина Петрова. След кратък разговор с нея и дълго чакане на слушалката - кой знае защо, Петрова ми каза да звънна след 15 минути. Обаждам се отново и есекретарката ми отговаря „Малко по-късно в сайта на НССЕДВ ще бъде качена информацията за дебата, можете от там да се запознаете...". А в този момент – боговете се смилиха, пак Цевetелина ме свърза директно с Евелина Досева! Изненадващо коректен тон. В разговора Евелина Досева ми обеща, че веднага ще ми изпрати покана, информация и програма на дебата. Благодарих и зачаках. До края на работния ден не получих очакваният имейл и предположих, че ще го пусне по-късно. Останах да чакам. На следващия ден дебатът беше започнал, а и след това не получих обещаната покана.

Госпожо Досева, вие ме излъгахте. По-лошо е само това, че хора като вас обикновено лъжат циганите. Другите не смеят, за тях има кой да им потърси сметка.

Казус 3[7]:

„Мъдро като комисия"

Проф. Исак Паси би казал, че това е контаминация. Контаминацията е един от начините да сътвориш нещо смешно, като заразиш една реалност с друга. Изразът „Кажи ми кой ти е приятел, за да ти кажа какъв си" е познат до баналност. Но ако заразиш с неговата езикова формулировка други човешки взаимоотношения или ситуации, можеш да постигнеш ефекта на смешното. „Кажи ми с кого спиш, за да ти кажа кого сънуваш", например. Или „Кажи ми коя книга четеш, за да ти кажа от кого си я от-

[7] *Казусът представлява журналистическо мнение по казус №2.*

краднал.” Изразът „лъже като дърта българка” е класическа контаминация на изричаното под път и над път словосъчетание „лъже като дърт циганин”. Да приключим теоретичната част с цитат от проф. Исак Паси: „Характерното за контаминацията като феномен на смешното е сливането, едновременното съществуване е колкото реално, толкова повече нереално, то е действително и недействително, вероятно и невероятно, то е като играта.”

Главният редактор на ромския вестник „Дром дромендар” Васил Чапразов ги знае тия работи. Той не обича да му личи колко е чел, но е чел много. Ромският вестник се списва на по-чист и по-правилен български език от много български вестници, а запетайките са точно по местата си. (Ако не вярвате, първо го вижте, после се заяждайте.) Поетът и филологът Васил Чапразов отбира от думи и изрази, а играта с тях му е в малкия пръст.

Комисията за защита от дискриминацията обаче не оцени естетския подход и осъди вестник „Дром дромендар” за заглавието „Евелина Досева от Министерския съвет лъже като дърта българка”. Това е първо решение на комисията срещу роми, накърнили честта на българин. То поставя много въпроси.

Щеше ли решението на комисията да бъде същото, ако Евелина Досева не беше главен експерт в отдел “Етническа идентичност и интеграция, демографско развитие”?

Кое е обидното в заглавието – глаголът „лъже”, прилагателното „дърта”, или съществителното „българка”? Ако главният експерт в отдела за интеграция смята, че изразът „лъже като дърта циганка” е реалност, но „лъже като дърта българка” е противозаконен тормоз по етнически признак, не ми се вярва интеграцията да процъфти.

По подобие на този случай трябва ли в комисията да бъде внасян сигнал за израз „пиян като българин” или толкова пияни могат да бъдат само казаците? Албанският реотан ли е единственият, който имаме право да квалифицираме като прост и наказуемо ли е подозрението в бавно загряване, ако се отнася за български реотан? Ако напиша, че някой е ревнив като българин, мога ли да съм спокойна, че този някой няма да ме осъди за тормоз по етнически признак, тъй като ненаказуемият израз е „ревнив като турчин”? А ако някой турчин докаже, че изразът „ревнив като македонец” е хронологично по-стар? „Черен като ломски циганин” обида ли е, след като е част от традиционната фразеология, или само „Черен като врачански циганин” е обида, защото е контаминация? Ами „рошава като хасковска циганка”? Само византийците ли имаме право

да наричаме подли и само гърците ли лукави? Толкова ли е безспорно правото ни да ги наричаме така, колкото спорно е тяхното да ни наричат варвари? Ще скочи ли комисията, ако напиша „стиснат като българско правителство", или имам право да пиша само „стиснат като евреин". За чукчите не ми се дава пример.

По две причини тази тема не трябва да отмине незабелязана. Първо: тя ни дава повод да се запитаме - като сме толкова изобретателни в характеризирането на етносите с една само дума, можем ли да понесем подобна изобретателност на наш гръб?. Второ: това е първото дело на комисията за тормоз по етнически признак на българи от роми и като първо, не беше хубаво да е толкова смешновато и оспоримо.

Решението на комисията задължава вестник „Дром дромендар" да пусне опровержение. Доколкото чух по една от телевизиите главният редактор няма намерение да пуска опровержение на заглавието „Евелина Досева лъже като дърта българка." Не се инатете, г-н Чапразов, ами пуснете опровержение под формата на заглавие „Евелина Досева не лъже като дърта циганка." Ако героинята ви пак подаде жалба до Комисията за защита от дискриминацията – ех, че интересно!!

Казус 4:

„Музей организира специална изложба за слепи хора"

Музей във Флоренция организира специална фотоизложба, която да е достъпна за слепи и хора с увредено зрение.

Изложбата е в новия Национален музей на фотографията "Алинари". Нейните организатори са избрали 20 снимки от каталога на пионерите на италианската фотография братята Алинари. Техните творби са трансформирани в триизмерни релефи, така че незрящите да могат да ги докосват и да усетят образите. До тях има и обяснения с брайлова азбука. "Слепите се нуждаят от триизмерно изкуство, което да могат да докосват с ръце и така да си го представят", обяснява председателят на техния съюз в Италия Карло Монти.

Хората с нормално зрение също са добре дошли на изложбата. Те могат да я разглеждат със завързани очи, водени от гидове.

Казус 5:

„Гейове и султани"

Някои медии у нас всуе принизиха похода на различните, посредством заглавия като "Гей-парадът в София мина и замина".

Вярно е, че нито представителите на гей обществата, нито скинхедс

бяха на ниво. Както е в цивилизованите страни, към които се стремим. Там и гей да ти види окото, и скинхед да ти счупи главата - друга работа, цивилизована, някак глобална. Пък у нас си беше малко смръчкана, българска.

Но да не забравяме, че ние още се учим. По тоталитарно време в някои по-тесни кръгове, където слабоизвестни столични адвокати си лакираха ноктите, беше популярен израза "учен гълъб". Така наричаха онези дисиденстващи юноши от спортните школи, които проявяваха нежност към своите възрастни покровители, извършвайки типичните за ученитe гълъби "такли", тоест лупинги в сексуалната ориентация.

Що се отнася до толерантността, като изключим зловещата ДС, която стигна дотам да използува гей-квартирите като явочни, простия народ никога не е тероризирал тези хора. За поколението на моите родители думи като "хомосексуалист", "гей" и прочие бяха непознати. Нашите бащи смятаха тези хора за малко шантави, нежели за прокажени. Най-много, като пийнат една-две ракии, да изрекат по нечии адрес определението "хюмне". Но когато казваха "педерастка работа", това почти винаги се отнасяше за държавата.

Ние от средното поколение продължихме тази традиция. Искам да уверя господата-дами, дамите-господа, а и строгите господарки, че когато днешния българин извика "Педераст!", това в 99.99 процента от случаите касае някой чиновник, депутат, началник или просто комшия - всичките хетеросексуални. Алчни. Крадливи. Некадърни. Тоест - охлюви.

Тъй че, уважаеми различни, малко се надценявате като поставяте вашия проблем в центъра на обществото. Главният проблем на България са охлювите. А огромната част от тях са хетеросексуални. С което би трябвало да се гордеете.

Що се отнася до еднополовите бракове - аз съм твърдо против. Ама не защото в жилите ми бушува синята кръв на Расате и присъдружните му прабългари. А по принципни съображения.

Дами-господа и господа-дами,

Вие най-добре знаете какво е да прикриваш от обществото своите естествени желания и пориви, бидейки третиран като "различно" малцинство. А давате ли си сметка как живеят милиони хетеросексуални мъже, влачейки ръждясалите пранги на вековната християнска цивилизация? Нима не виждате от топлия уют на вашите еднополови гнезденца семейните скандали, скубането на коси между комшийки и другите грозни сцени. Давате ли си сметка колко струва издръжката на интелектуални приятелки, компаньонки и обикновени манекенки? Известно ли ви е че сред

здравите сили на хетеросексуалните вече се е зародило едно движение за сексуална справедливост, което самите те наричат “султанизъм”? Защо този типичен за българина лайф-стайл няма установен статут?

Ако ще узаконяваме еднополовите бракове, защо да не узаконим и многоженството?

В геополитически план бихме могли да помислим за обособяването на две основни области в нашето Отечество. А именно - Гей-Княжество България и Източно-румелийски Султанат.

Между тях няма да има граници, тъй като вече сме в Европейския съюз.

Но тъй като сме задължени все пак да имаме някаква митница, там трябва да сложим безпристрастни люде, които да не се подават на никакви влияния.

Нито отгоре, нито отдолу, нито отпред или отзад. Ето защо предлагам да дислоцираме една-две роти от Севлиювските казарми - за тях поне се знае, че карат наред.

Казус 6:

„Моите цигански издръжки”

С „езика на омразата” се храни статистиката за свършена работа. В края на годината името Калин Руменов и отнемането на наградата му „Черноризец Храбър” ще бъдат положителният баланс на няколко цигански сдружения и организации. Срещу него те ще получат ново финансиране за неслучващата им се интеграция на малцинствата. И никога няма да признаят скритата ирония. Че икономическото ми нехаресване на циганите на държавна издръжка заработи следващите им заплати. Досега се чувствах тъпо само като данъкоплатец. Вече и като статистиката, оправдаваща работни места на лицемерни българи. Тяхната кауза е за собствените им задници и е скрита в тях. Където прави компания на главите им, опитващи се да не гледат към светлото циганско бъдеще. То ще е без трети клас, без работа, без осигуровки, без пенсии и без презерватив. До неговото настъпване аз и моите работещи приятели вече ще сме емигрирали и няма да ни интересува кой ще изработва социални помощи. За да има такива – някой трябва да произвежда продукция или услуги. А не да си играе на правозащитни организации. Ако на някого истински му пукаше за циганите – щеше да научи гетото как се слага презерватив. Защото не е логично да произведеш 10 деца и пари за храна за нито едно. Както и не е цивилизовано всичките да живеят в курник. Утре никое от тях няма да стане ядрен физик. По-вероятно ще започне да проси. Или да се ебе, пак просейки.

С повечето цигани в живота наистина трудно се разбирам. Те очакват от мен винаги да им помагам. Аз очаквам да тръгнат на работа. В казармата обаче имах цигански приятели. В едно спално бях с двама цигани, изселник в Турция и българин. Циганите бяха съвсем нормални пичове, с които заедно разделихме казармената простотия. След уволнението прекрасният ни модел за етническа хармония се срути, защото спряхме да делим поравно. Интеграцията умря някъде на портала.

Нюрнбергският процес също отдавна е история, но евреите продължават да живеят със спомени. И с необходимост да размахват пръст, когато някой започне да държи данъкоплатска сметка на циганите. На всички вносни евреи, които напомниха за себе си покрай моя случай, пожелавам дъщерите им да се омъжат за безработни български цигани. Които те да издържат с еврейските си спестявания и данъци. Синовете им да доведат цигански снахи. И от горещите им пещи да излязат тълпи циганчета, проговарящи първо на иврит. Така ще бъде заличена границата между цигани и евреи, която тяхната позиция ме само накара да мисля, че не съществува. Винаги досега съм успявал да направя разликата - дори и само заради имиджа. За разлика от населението в моята страна не смятам, че циганите са толкова крадливи. Заради неучастието им в най-големия обир на миналия век, в който евреите искат да продължим да живеем. Ако с еврейска терминология предположим, че създателите на всички вируси измислят и противоотрова – Гьобелс сигурно е имал тайна тетрадка как да се противодейства на фашистката пропаганда. След войната е много вероятно тетрадката да е била задигната и до днес да продължава да се работи по написаното в нея. Предполагам това, защото годината е 2008, а евреите продължават да се държат като в Нюрнберг. Контрапропагандата обаче има срок на годност. И след дългогодишна агресивна употреба на нацизма като обяснение за света – съвсем скоро може да се предизвика носталгия по него.

Пожеланието ми към Международната федерация на журналистите, която също участва в разжалването ми, е да си разтоварят конюнктурните задници в циганско гето. И да се запознаят с кредитния ни феномен „етнически заем". Той се отпуска на цели махали, които не могат да си платят електричеството. Понеже компаниите, които го продават, не могат да са на загуба, но и не спират тока – подозирам, че надписват моята сметка. Подозирам още, че българските цигани струват 3 пъти по-скъпо от всички останали. Освен електричество им плащам още джобните, когато не ходят на работа. Специално за тях държавата дори измисли работна програма, по която да полагат безсмислен труд, без всъщност да създават брутен вътрешен продукт. И накрая пак да опират до данъците

ми. Цикълът на циганското финансиране в България се затваря на политически избори. За тяхното спечелване партиите инвестират в покупка на гласове от гетата. Циганите прибират парите им, а партиите си връщат инвестициите, като ме крадат, когато влязат във властта. Схемата ще проработи още веднъж на следващите избори и е добре международните лицемери поне тогава да си донесат задниците дотук.

Без да се героизирам като жертва на циганската цензура – тя е стандарт за новата ни свобода на словото. Която по нищо няма да се различава от всички останали медийни формати. Свободата също е вносен формат, който този път не е „Big Brother", а се казва примерно "Без цигании".

Екипни игри[8]:

Представяне без думи

Цел: да демонстрира са ефективното общуване между хората може да бъде извършено без думи.

Играта се използва за улесняване на запознаването в началото на семинара. В играта участват до 30 участници. Материалите, които са нужни са: листове за флипчарт и маркери според броя на участниците.

Време: 20 – 30 минути

Описание на играта:

1. Приканете участниците да се разделят по двойки, например да формират двойка с колегата си от лявата им страна.
2. Обяснете, че целта на това упражнение е всеки да се представи пред своя партньор от двойката, но през цялото време не трябва да се говори. Участниците могат да използват картинки, знаци, жестове, и всичко друго, но без думи.
3. Всеки участник от двойката има две до три минути за невербално представяне пред партньора си. След това, дайте възможност на всеки участник да предложи какво се е опитвал да сподели неговият партньор.
4. Приканете участниците да споделят накратко в двойките какво са искали да обяснят един на друг, като този път използват думи.

Въпроси за дискусия в голяма група:

- Колко точно успяхте да представите себе си?
- Колко точно успяхте да разберете какво иска да ви покаже с жестове вашия партньор?

[8] *Примерите за екипни игри за откриване и закриване на обучението са избрани от Наръчник за обучители "Игри за всички", издаден от Центъра за независим живот през 2004 в гр. София от Тола ООД, ISBN 954-9918-41-6. Игрите са подходящи за всички групи, н които участват и хора с увреждания.*

Сладко „Благодаря"

Цел: да се завърши обучението по забавен и нов начин и всеки участник да се почувства добре.

Играта се използва в края на обучението. В играта участват до 30 участници. Материалите, които са нужни са: шоколадови бонбони, по един за всеки участник.

Време: 10 – 30 минути

Описание на играта:

1. Водещият представя играта по следния начин: „Аз държа една кутия бонбони и сега ще благодаря на някои от вас за нещо конкретно, което той е направил по време на това обучение. Като му кажа за какво му благодаря, ще го почерпя с един бонбон. Кутията остава в него и той трябва да направи същото с друг участник".
2. Едно от условията на играта е да не се повтаря участник, на когото някой друг е благодарил.
3. Играта се играе, докато всеки благодари на някого.

ЧАСТ 5 Препоръчителна литература за самоподготовка

1. Отразяване на многообразието, издание на Британския съвет, автор Яна Бюрер Тавание, Наръчник на журналисти, http://www.britishcouncil.org/files/documents/bulgaria-society-media-diversity-guide.pdf.

2. Друг вид Евровизия, Ед Клют, 2006 г., http://fra.europa.eu/fra/material/pub/ev/ev20/ev20_eurovision_bg.pdf

3. Игри за всички, Наръчник за обучителя, Игри и упражнения, подходящи за групи, в които участват и хора с увреждаиня, Център за независим живот, ISBN 954-9918-41-6.

4. Различни и равни, Наръчник за равни възможности, изд. Център за модернизиране на политики, 2007 г., ISBN 978-954-9506-34-1

5. Стереотипизиране на другостта в медиите (стабилност и динамика), Изследването е финансирано от Фондация „Български център за джендър изследвания" в рамките на проект Mainstreaming Diversity, подкрепен от Министерство на външните работи на Кралство Норвегия. http://www.bgrf.org/stereotyping.pdf

6. МЕДИИ НА ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА И ИНТЕРКУЛТУРНИ МЕДИИ, Национален съвет за сътрудничество по етническите и демографските въпроси, http://www.nccedi.government.bg/

"ЕВРОПЕЙСКО ЕЗИКОВО ПОРТФОЛИО ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕЛИ: ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО В МНОГОЕЗИЧНА И МНОГОКУЛТУРНА ЕВРОПА"

Неда Бояджиева

Вариантът на Европейско езиково портфолио (или както още се нарича европейски езиков портфейл) за професионални цели, тема на моето участие в настоящата среща, е плод на разработка в рамките на програмата „Леонардо да Винчи", наречен „Европейски езиков портфейл: насърчаване на професионално ориентираното изучаване на чужди езици през целия живот", който започва през декември 2000 година и приключва пак през декември 2003 година. Проектът се отличава от другите проекти, отнасящи се до обучение и изучаване на чужди езици, предвидени от други програми, като Сократ напр., по това, че е насочен към определена специфична група от обучаеми, следващи курс по професионално обучение, съобразява се с тяхното комуникативно ниво и с вида умения, необходими им в точно определена работна ситуация; проектът има за цел да привлече вниманието на бизнеса, върху възможността и необходимостта чуждите езици да се използват ефективно в света на труда, като дава съответните инструменти за изработване на стратегия за езиково обучение.

Европейският езиков портфейл за професионални цели е инструмент/документ, който позволява на човек да опише езиковия си опит, комуникативните си и интеркултурни способности, натрупани с учене през целия живот в професионалната сфера, чрез учене на работното място, при официални контакти и неформално общуване. ЕЕП в проф. сфера отразява обективно езиковите познания и способности, което улеснява притежателя на портфейла, работодателите и преподавателите. За този, който изучава езика в професионален контекст ЕЕП дава възможност за отговорно, професионално ориентирано и самонаправлявано изучаване

на езици, както и за точното отразяване на езиковата компетентност за професионални нужди.

ЕЕП информира работодателите по разбираем и съпоставим с европейската практика начин за езиковите способности на кандидатстващите за работа или вече наети служители.

Основните цели на Европейския езиков портфейл за професионални цели са на първо място политически: запазване на езиковите особености на всички езици, утвърждаване на езикова толерантност и на многоезичие и обучение, насочено към демократично гражданско общество.

Образователните цели се състоят в:

- въвеждане на езиковия портфейл в професионалната сфера и насърчаване на непрекъснато професионално езиково обучение;
- ясно и обективно описание на професионалните качества с цел даване на възможност за трудова мобилност;
- създаване у изучаващите чужди езици на мотивация за самостоятелно езиково обучение, разширявайки кръга от страни, които биха им предложили разнообразни възможности за обучение.

Основните целеви групи на проекта са хора, изучаващи чужд език в професионален контекст, съответните сфери на труда, работодатели, преподаватели, инструктори, младежи, насърчавани да извлекат максимална полза, в най-добрия смисъл на думата, от предоставяните възможности за европейско образование в съответните държави.

Основните аспекти на ЕЕП могат да се определят по следния начин: проверява и дава прозрачна оценка на езиковите компетенции и качества, необходими за добро внедряване в съответния работен сектор и пълно упражняване на правото на гражданство; развива непрекъснатото самообразоване, като преодолява евентуални културни бариери; утвърждава многоезичието и разноезичието в образователната и работната сфера; създава нови перспективи за работа и професионална мобилност извън националните граници, размяна на know-how в Европа; разкрива индивидуалните нужди от обучение и съществуващите умения; подобрява достъпа до езиково обучение; осъществява обмен на езиков опит и дидактически практики на различни страни.

Работата по проекта визираше три професионални сектора: банки и финанси (представен от Банков център за обучение и развитие; туризъм: Българска асоциация на туристическите агенции; местна администрация: Национална асоциация на общините в Р България). Партньори

по проекта са 9 организации[9] от 5 европейски страни (България, Великобритания, Германия, Италия и Франция). Интересно е да споменем, че колегите от университета в Страсбург и от Центъра по езиково обучение и Национален езиков институт, Великобритания бяха консултанти по проекта, а самото Портфолио е експериментирано, освен в България и в Италия и в Германия.

Целевите езици са английски, немски, френски и италиански.

Европейският езиков портфейл за професионални цели е акредитиран на името на СУ под № 48.2003, но ще бъде използван в още три европейски страни: Италия, Германия, Франция. Европейската валидационна комисия на Съвета на Европа одобри и преводите на българския вариант на съответните езици, като те ще бъдат използвани под същия акредитационен номер с разширение за езика.

При работата се върху ЕЕП за професионални цели екипът се е ръководил изцяло от новаторските разработки на Съвета на Европа, заложени в документа "Обща европейска езикова рамка: учене, преподаване, оценяване", която осигурява обща основа за разработване за програми за изучаване на езици, на учебници по езици, на насоки за учебни програми, на езикови изпити и сертифициране в Европа. Рамката дава пълно описание на това какво изучаващите чужди езици трябва да правят, за да ползват езика и какви знания и умения трябва да развиват за целите на успешната комуникация. Тя определя и описва нивата на владеене на езиците, които позволяват да се измерва напредъкът на обучаваните във всеки един етап на обучение, както и перспективата на целия живот. Окончателната версия на рамката е публикувана едва през 2001 година, но основните й елементи са достояние на обществеността отдавна. Рамката се основава на широко разбиране на ученето на езици и извежда на преден план „употребата на езика" и обединява в понятието „езиково

---

[9] [освен споменатите три институции и Университетска кооперация Западни езици, ФКНФ на "СВ. Кл. Охридски", Berufsfortbildungswerk (BFW) (Професионален учебен център), Heidelberg-Germania, Institut de Traducterurs, d'Interprètes et de Relations Internationales (ITI-RI) + Service Pèdagogique interuniversitaire del Ressources pour l'Autoformation et Languages (SPIRAL) (Институт за устни и писмени преводачи и международни отношения и Педагогическа междууниверситетска служба за ресурси по самообразование и развитие l'Istituto per traduttori, interpreti e per le relazioni internazionali e il Servizio pedagogico interuniversitario delle risorse per l'autoformazione e per le lingue) към Университета „Marc Bloch", Страсбург - Франция, Държавен техникум за геодезисти и землемери "Примо Леви" в град Сереньо, Италия (l'Istituto tecnico statale per geometri & P.A.C.L.E. „Primo Levi", Център по езиково обучение и Национален езиков институт Centre for Information on Language Teaching + Languages National Training Organization (Centro di insegnamento linguistico ed Istituto nazionale di formazione linguistica), Великобритания]. Al termine del progetto disponiamo di 500 copie di Portfolio stampati;

· 22 moduli destinati all'insegnamento di lingue settoriali;

· Una ricca banca dati di materiale didattico (come ad es. test, glossari, ecc.)

многообразие" понятията „многоезичие (plurilinguismo)" и „разноезичие (multilinguismo)". Разноезичието представлява владеене на някакъв брой езици или съжителство на различни езици в дадено общество, което се постига чрез предлагане на обучение по различни езици в у-ще, чрез насърчаване на учениците да изучават повече от един чужд език. Многоезичието е резултат от постепенно разширяване на езиковия опит на даден индивид в културната му среда, като започнем от езика в семейството, преминем през езика на обществото, в което живее и стигнем до езиците на други народи, усвоявани в у-ще, в университета или чрез директен опит, но индивидът не класира тези езици и умения поотделно. Той изгражда лична комуникативна компетентност, за която допринасят всички езикови знания и опит, като езиците са взаимосвързани и си взаимодействат.

ЕЕП за професионални цели се състои от три части: езиков паспорт, езикова биография и досие.

Езиковият паспорт дава обща представа за ниво на владеене на различни езици в определен момент. Той представя езиковите умения, сертификатите и дипломите, както и опита в чуждоезиковото и междукултурно общуване. Езиковите умения са описани съгласно нивата на владеене на чужд език, изложени в „Общата европейска рамка за изучаване, преподаване и оценяване на чужди езици. Придружен е от Скала /таблица за самооценяване. Езиковият паспорт е предназначен за лица, навършили 16 години, възраст, на която вече могат да се включат в трудовата сфера.

Езиковият паспорт е по-общата и универсална част, докато втората част от Езиковия портфейл за професионални цели, ***езиковата биография,*** е много по-конкретна и по-лична. Тя е нещо като история на обучението на човека по чужд език, където той описва онези аспекти от миналото, настоящето и бъдещето си, които са допринесли или могат да допринесат за общото развитие на професионалните му и социални умения. В биографията се изброяват всички изучавани езици, тези, с които човек е израснал, т.е. говорени в семейството, напр. при смесени бракове или когато единият родител владее някакъв език, тези които е учил чрез професионални или социални контакти или в образователни институции – в училище, езикови курсове, професионални колежи, курсове в чужбина, дистанционно обучение и др. Включват се и всички езици, изучавани извън образователни институции – при пътувания, работа, приятелски контакти, самостоятелно и др. Често пъти уменията по някои от езиците

могат да са съвсем ограничени, т. е. притежателят на портфолиото разбира много, но не е в състояние да говори добре. Езиковата биография дава възможност човек да помисли кои са най-ефикасните според него стратегии и методи за изучаване на чужд език, както и какъв нов език би искал да изучава. Езиковата биография е придружена от списък с общи професионални умения, на чиято база, във всеки един момент може да се изработи списък на специфични професионални умения за всяка професия. Новото в нашето портфолио се състои в изработването на 40 напълно нови специфични професионални умения и в адаптирането на 30 дескриптора за целите на професионалната комуникация. Списъци със специфични професионални умения могат да се изготвят и по искане на работодателите или на определена професионална група. Тези списъци се събират и съхраняват от Съвета на Европа в обща база данни.

Езиковите умения (слушане, четене, диалогична и монологична реч и писане) по всеки вписан в езиковата биография език се описват като се използва таблицата за самооценка и списъците от умения, съответстващи на всяко от шестте нива (A1-C2) според „Общата европейска езикова рамка".

Биографията може да помогне на обучаемия да установи кои са неговите най-належащи езикови нужди в съответен момент с оглед на професионалните му и социални контакти. Освен това, тя позволява да се отбележи в допълнение към опита в усвояване на чужд език и всякакъв вид контакти, които той е имал с чужди култури и които според него са допринесли за неговото лично развитие и начин на мислене.

Третата част на Езиковото портфолио е досието. Езиковият паспорт дава представа за езиковите умения, биографията описва изминатия път при изучаване на езика и напредъка, който е постигнат, давайки възможност за планиране на по-нататъшното обучение, а досието събира доказателства за чуждоезиковите умения на обучаемия. Тези доказателства са полезни както за работодателите, така и за преподавателите. Чрез него те ще добият представа за езиковите умения на учещия чрез конкретни примери и негови разработки на чужд език. Досието трябва непрекъснато да се обновява и допълва, както се обновяват и допълват знанията на човека, тъй като то може да послужи за различни цели: за кандидатстване за работа, професионално обучение, допълнителна квалификация, обучение на работното място и т.н.

Разделът с досието включва:

- списък на получените сертификати, дипломи, награди, удостоверения от участие в езикови конкурси, като се препоръчва и прилагането

на самите документи.

- Списък на приложените материали, илюстриращи езиковите умения, които могат да бъдат най-разнообразни: текстове, писани на чужд език, аудио или видео материали и др.
- Препоръка, съдържаща мнението на други хора за езиковите умения на притежателя на портфолиото – преподаватели, колеги, потвърждаващи уменията му да извършва определени задачи на чужд език.

Подборът и подреждането на материалите зависи от самия човек, като естествено се препоръчва да се избират тези материали, които представят най-добре езиковите му умения. Използването на стари и нови материали е подходящо, защото ще покаже постигнатия напредък.

Езиковото портфолио е важен документ, тъй като регистрира знания и придобити езикови компетенции, съхранява примери за постижения в чуждоезиковото обучение, отразява напредъка в изучаването на определен чужд език, подпомага планирането на обучението и на изучаването на чужди езици, подпомага трудовата мобилност.

То е важен документ и за работодателите, защото информацията, която съдържа съобщава конкретни данни за умението на работника да използва определен професионален език, като илюстрира културния му background.

Портфолиото представлява пресечна точка между реалните чуждоезикови компетенции на притежателя и изискваните от работодателя. Анализирайки нуждите на двете страни е лесно да се пристъпи към усъвършенстване на съответните професионални езикови умения.

В рамките на проекта „Европейски езиков портфейл: насърчаване на професионално ориентираното изучаване на чужди езици през целия живот" за целите на професионалната комуникация бяха изработени 8 модула на английски език, 7 на немски език, 4 на френски и 2 на италиански език, един модул на френски на CD, един глосар за немска банкова терминология. Модулите са предназначени за конкретни групи потребители, които упражняват една и съща професия и имат еднакви длъжности характеристики. Всеки модул е обединен около конкретна задача, подчинена на целите на професионалното общуване, където различните умения са определени посредством формулата „мога да …". Модулите са групирани по сектори, поради факта, че развиват общи или специфични професионални умения, поради факта, че определена тема се развива от автори от различни националности, т.нар паралелни модули и защото развива интеркултурната медиация.

КАК ГОВОРИМ С БРЮКСЕЛ

Дискусия с вицепремиера г-жа Меглена Плугчиева и г-жа Зинаида Златанова, ръководител на представителството на ЕС в България

Иванка Василева: Искрено ви благодаря за бързата и адекватна реакция. Съвсем накратко ще ви кажа целта и същността на проекта, както и постигнатите резултати до този момент, защото той трябва да приключи, ако всичко е наред, януари месец. Това е проект, чиято цел е да срещнем медиите, администрацията и неправителствения сектор в една неформална обстановка, в която те да имат възможност да общуват и да уточнят къде са конфликтните точки при тяхната комуникация. До този бяха проведени 12 координационни срещи в почти всички големи градове в страната. Общите резултати въз основа, на които ние решихме да направим тази среща днес бяха, че макар, че толкова години са се полагали максимални усилия да се обяснява терминологията на ЕС и всички негови политики, все още съществува дискомфорт при употребяването на понятията и тяхното отразяване в публичното пространство. Освен това, както навсякъде отбелязаха, на първо място е личностният фактор, независимо дали става дума за медии, администрация или неправителствени организации. И затова и решихме днес да направим тази среща, за да създадем условия в неформална среда медиите да зададат своите въпроси към две дами, които със сигурност знаят как се разговаря с Брюксел.

Зинаида Златанова: Ние се радваме да сме тук. Ние сме тук, разбира се, и защото темата е изключително важна и тя е пряко свързана с нашата работа. Много е важно да има адекватна и навременна комуникация по всички въпроси. Затова и в работата си ние много разчитаме на медиите, чрез тях гражданите биват въвличани във важните теми на ЕС. Като всяка една комуникация трябва да е максимално разбираема и максимално лесно достъпна.

Нашето впечателние конкретно е, че медиите в България са доста активни, ангажирани и смея да кажа комптентни по въпросите на ЕС, както по тези с чисто национален обсег, така и по-общите. Като искам да подчертая, че не става дума само за информационната част на работата, което разбира се за вас е първостепенна важност, но и за подълготрайното партньорство, чиято цел е формиране на гражданско съзнание и чувство за реална приобщеност към Съюза.

Само ще отбележа, че имаме две поредни години кампания за правата на европейските потребители, имахме също така кампания по отношение на коледното пазаруване, детските играчки. Всички тези кампании правим в партньорство с медиите и в името на правата на гражданите. Важен е също пробивът и използването на Интернет, за водене на кампании и за информиране, защото тази комуникация е с огромен

ефект върху обществото.

И най-сетне, най-важна ни е обратната връзка. 2009 г. е важна година и за България, и за ЕС. Предстоят и европейски избори, на тях ще покажем как сме информирани за ЕС и какво очакваме от европейските политици, а също и каква е представата ни за българското участие в европейската политика.

Меглена Плугчиева: Лично аз искам да отправя думи на благодарност за тази среща и се надявам, че тя няма да е единствена. Важно е да има такъв постоянен диалог и си мисля, че независимо дали е по проект или не, такъв постоянен диалог между институциите трябва да има. Говоря в случая от мое лично име и се надявам този диалог да продължи и в следващите месеци. Имам предвид в такава неформална среда. Знаете, че още от встъпването ми в длъжност съм заявила, декларирала и показала на практика уважение към медиите и готовност по всяко време да им бъде на разположение - аз, екипът ми и съответно всички институции, работещи по еврофондовете. Държа на тази отвореност и постоянен режим на диалог с медиите. Така, че ако приемете първото ми предложение - нека тази практика да продължи в следващите месеци и поне веднъж на няколко седмици да се събираме. Смятам, че ще е полезно за всички.

Второ - смятам, че темата за еврофондовете не само в момента, но и в следващите 6-7 години, а сигурно не само 6-7 години, ще остане основна ключова тема, независимо какво е правителството, независимо кой в каква роля се явява и какъв модел ще има на управление на фондовете. Така че това е една тема, която налага наистина да намерим най-добрата форма на контрол и най-добрата форма на взаимодействие между институции, медиите и вие като основна трансмисия на информацията между институциите и структурите на гражданското общество. Затова си заслужава особено внимание да се отдели на подхода, начина на работа и на взаимодействието.

Аз споделям няколко принципа и с удоволствие ще сверя и вашето мнение. Първо, че правителството по тази важна тема има няколко основни задължения - трябва да дава максимално информация към обществото, информация, с която да може да ангажира обществото за включване в процеса. Това означава тип обучение, кампании, информационни и всякакви други форми, чрез медиите или чрез други форми на информираност обществото да бъде включено активно и да бъде ангажирано в процеса на усвояването на средствата. Това е единият принцип на работата на институциите, в това число мой приоритет, дру-

гият - тази информация да бъде на максимално разбираем и ясен език, преведен, защото от една страна имаме брюкселски жаргон или диалект или както и да го наричаме, след това в България този брюкселски език е преведен на административен български, който е една смесица между брюкселския и българския европейски жаргон, и накрая от всичко това трябва да излезе ясна, проста, здрава формулировка и като послание към гражданите. И най-сетне, нужна е максимална откритост, тъй като в обществото се е наложило мнението, че има максимална неоткровеност и неискреност във всичко, което се подава като информация. Според мен това е един от големите проблеми в България. Това е проблем на властта най-общо казано, на управляващите институции. Има дефицит на истинност и искреност, както и на доверие. Така че по този дефицит трябва да се работи и той трябва да бъде максимално преодолян. Това означава, че ситуацията такава, каквато е, такава, каквато трябва да бъде представяна, не трябва нито да бъде разкрасявана, нито пък подценявани или омаловажавана. Не трябва да се неглижират нито резултатите, нито успехите, нито постиженията. В това отношение лично аз смятам, че има едно смесване у нас. И то е общ български проблем. От една страна институциите – като вината е най-вече в самите тях - са лаконични или пък буквално и умишлено скриват информация, и особено скриват проблемната информация, която рано или късно излиза наяве. Като резултат от това поведение на институциите при медиите се формира едно подозрение и те си казват, щом едно нещо е дълго укривано или спестявано като истина, когато вече започне да се дава истинската информация, те имат едно на ум и не са сигурни така ли е. И се питат а дали това е точно така след като знаем колко време криха, лъгаха и спестяваха. И са убедени, че нямат гаранция, че това, което казват институциите в момента, е истина. И тук за съжаление влизаме в една опасна ситуация, на принципа на лъжливото овчарче. Даже опитите за корекция не се възприемат като истински и искрени и будят подозрение, като пак да кажа, с основание медиите изпитват резерви. Затова може би и положителните новини нямат тази истинска стойност, след като източникът, който е подавал и едната и другата информация вече малко или много се е компрометирал.

Трябва да търсим диалога и да намерим начина да изкристализират и да се назовават нещата с истинските им имена. От една страна институциите трябва да променят маниера, подхода, отношението си към медиите, да не се крият, да не бягат, да не спестяват информация и да не подават изкривена информация, и от друга страна медиите трябва

да бъдат все така активни, все така ангажирани, като в същото време намерят балансиран подход, фокус и критика към проблемите.

По отношение на фондовете, знаете, това е една много специфична материя, която налага да имаме градивно отношение по темата, защото ако при корупцията наистина трябва да има борба, критика и безмилостност, то при разглеждането на фондовете и оперативните програми трябва да се намери този балансиран подход, за който говоря и с който гражданите да бъдат възпитавани, защото вие знаете каква власт имате да формирате мнение, мироглед, ценностна система. По тази причина е толкова важна безкомпромисността и нулевата толерантност, но също така е много важна и коректно подадената информация за всички тези оперативни програми, за всички тези инструменти, възможности, механизми и процедури, за да може да се гради самочувствие на българския гражданин, да му се дава информация, на тази база да му се гради самочувствие, че той наистина е равноправен европеец и че макар, че се учи, макар че се учи подчертавам, да осъзнава, че тази материя не е толкова непонятна, че това са системи, процедури, правила, които са въпрос наистина на учене, и въпрос на възможност за прилагане и използване. Много е важно да не се мине от едната в другата крайност.

В началото беше възторгът - влязохме в ЕС, прекрасно, бяхме убедени, че всичко ще върви от само себе си. Почти неглижирахме същинските задължения и притъпихме вниманието на читателя и зрителя, забравихме, че освен права, имаме и задължения и ангажименти, които трябва да се изпълняват. След това, когато Комисията реагира много остро и много дипломатично изказа предупреждения, но и влезе в режим на санкции, изведнъж по принципа на махалото се отиде в другата крайност, че изобщо няма изход от ситуацията или е безперспективно да се очаква, че България може да се справи с това голямо предизвикателство. Молбата ми е да предам чрез вас точно това - да не отиваме в двете крайности - или че всичко е наред или че всичко е тотално безнадеждно и загубено, а да съумеем да намерим този общ подход, баланса. Вие трябва да ни кажете какво още можем да направим от страна на институциите, за да може вие да разполагате с тази информация, която така да я предадете, че пак казвам, наред с безкомпромисността, която трябва да се прилага към съответните негативни явления, в същото време да се формира желание и самочувствие на българина, че той може да успее, че той може да научи какви са процедурите, че може да кандидатства по съответните програми и да се възползва от тях. За да не стане така да отблъснем хората, да ги отчуждим и по този начин да

попречим на нас самите. Нямаме интерес от това. Никой няма интерес. Нито правителството, нито медиите, нито гражданите в България да седи някъде един ресурс, който да не може да се оползотвори.

Другото, което искам да кажа е това, което каза и г-жа Златанова - ЕС или Еврокомисията не е застинал механизъм. Всеки ден излиза нещо ново. Излиза някаква нова промяна. Има непрекъсната динамика и актуализация. И трябва да съумеем тази динамика да я пренесем и да я поднесем. И развитието на ЕС и в последните 50 години, то е наистина процес. И не бива да считаме, че това, което в момента на България се случва е нещо по-различно или коренно различно от това, което на другите страни-членки се е случило и като плюсове и като минуси. Ще ви дам пример. Като казваме, че Европейската комисия се променя, тя се усъвършенствува най-вече и се променя в посока на затягане на контролните механизми, на затягане на режимите на правила на контрол особено върху ползването на средствата. Тази е посоката, в която се върви. Поради факта, че средствата по обективни, познати ви икономически причини не се увеличават, а за съжаление намаляват, а и защото чувствителността на цялата европейска общественост е изключително голяма. Към това се прилагат и други фактори, негативните референдуми във Франция и в Холандия. Знаете какъв голям дебат беше около провалениия референдум на Лисабонския договор, така че има и една промяна и в мисленето, и в общото настроение в общността. Докато преди няколко години водещ беше възторгът от присъединяването, на отварянето на изток, сега виждате постепенно, че нагласата върви към евроскептицизъм: “Абе стига с този Брюксел, който определя всичко, та чак до кривината на бананите. Не може да ни се меси, не може да се стига до такива детайли”. Расте и скептицизмът на старите страничленки. “Какво ще правим сега с тези новите? Те ще внесат тук престъпност, ще внесат корупция, ще внесат негативни явления, опасности, рискове и т.н. И Комисията, на която ѝ е възложено да бъде най-строгия надзирател на цялото законодателство, на всичките правила, е принудена да се съобразява с нагласите. И да е по-строга, отколкото е била в миналото. За примера, който исках да ви кажа. На 1 ноември бях в Гърция, в Атина - на конференция. И един професор, на когото аз казах, че съм много притеснена тъй като имаме страхотни проблеми, ми каза. Вие имате проблеми, може би повече от другите, защото наредбата за оценка и на взискателност от Комисията е много повишена в сравнение със стария период. “В началото – каза той - когато аз исках пари по еврофондовете в Гърция ми даваха веднага. След това затегнаха

режима и ме караха да пишем молба за тези пари, а след това толкова затегнаха режима, че ме накараха на това, което им пишем да сложим и печат". Значи разбирате за каква тенденция става дума и в момента аз не считам, че това е малшанс, макар че представителите на ОЛАФ ми казаха г-жо Плугчиева, ако ние правехме тези проверки в другите страни-членки и в старите страни-членки сме сигурни, че резултатите нямаше да бъдат по-различни от това, което установяваме при вас, но обстоятелствата са такива, че това сега става в България, не само защото Комисията е по-строга, но и защото България в тази година и половина е дала и дава много сериозни поводи, за да се стигне до това. Но мисълта ми е, че този процес на развитие трябва да се отчита и да се знае, че е нормално да има трудности, да има проблеми и ние трябва да се адаптираме като една нова страна-членка към тази по-голяма взискателност, към тези много по-високо поставени критерии. Ние сме тия, които трябва да се адаптираме. Не можем да очакваме, че Комисията ще се нагоди към нас или страните-членки. Значи този въпрос трябва да се забрави. И затова наистина разчитаме, че Комисията и страните-членки са наши партньори, че трябва да има диалог, но пак казвам - голямото задължение е при нас и ние сме тия, които трябва да променяме себе си и да работим. И пак с молбата, че тази промяна, този процес на учене не трябва да се превръща в трагедия, а трябва да се опитваме да съпътстваме процеса и той да бъде градивен, градивен в хубавия смисъл на думата без спестяване на критика, но и да не води до задънена улица и до блокаж на системите или на процеса.

Сега предвид всички проверки, които текат по САПАРД и от ДАНС, и от прокуратура, и при най-малкия подаден сигнал всичко се обръща с хастара нагоре. И се оплакват фирми-добросъвестни, така като излезе в медиите ние си губим реномето. Ние сме си го изработили, ние не сме направили нищо. Но като се каже ДАНС и прокуратурата проверяват еди кой си и това разбира се хвърля сянка върху името на дадената фирма. Трябва да се селекционира кое наистина е измама или престъпление и което трябва да отиде в прокуратурата, а там където има само административни нередности, има си друг ред и начин, по който да се отнесат с тези фирми, но не може всички сега да ги вкараме в групата на престъпниците, защото по този начин отблъскваме тези хора. Та много е деликатна материята в същото време трябва да се намери – пак казвам - добрият баланс без да се отива в едната или другата посока. Така че накратко кажете какво очаквате и как трябва ние да реагираме и да даваме съответната информация, за да стават нещата.

Последното, което искам да споделя е, че ние не водим война нито с Комисията, нито със страните-членки. Ние сме страна, която искаше да се присъедини към тази общност. Тази общност в 50-годишната си история е изградила закони, принципи, регламенти, ценностна система. Ние сме решили като страна, че искаме да споделим тези принципи, закони и правила. На един му е трудно, на друг му е по-лесно, но ние сме тези, които се учим и които гледаме на Комисията като на партньор, като на строг партньор, защото това са й функциите. Тя така е създадена и така е направена да бъде безкомпромисна, да няма емоции, да няма симпатии "Виж аз там ще ти се обадя да уредим нещо да оправим". Значи тя по западноевропейски маниер работи изключително стриктно, принципно, защото това дава гаранция на страните-членки, че тази общност функционира правилно и добре. Ние не може да искаме обяснение, аргументи. Ето дойде г-н Лий. Разговаряхме и така нататък. Това беше един от въпросите към мен. Откриваме ли война на Комисията? Не откриваме на никого никаква война и изобщо този тип на взаимоотношения са абсолютно недопустими и това, че имаме различни мнения по отделни въпроси това не значи, че ставаме врагове, или че ставаме два лагера или два фронта в една война. Не знам от миналото ли, откъде ни е тази черта. В момента, в който някой не е съгласен с мен аз започвам да го гледам подозрително "Абе той нещо има срещу мен. Това ми се струва един погрешен начин на мислене". Ние може да имаме различни мнения и след като имаме различни мнения сядаме на масата и започваме да търсим най-добрия начин да изгладим или да срещнем позициите и да намерим съответното решение. И няма нищо лошо, нищо страшно в това, че ние имаме различни мнения. Страшното е, ако не седнем да търсим диалог и да търсим решение за тези различни мнения. Но тези различни мнения не бива да ги приемаме като тотална конфронтация и противоборство. Вчера някои от вас бяха в Министерство на земеделието. Този подход е някакъв наш български, затова го споделям. Млекарите трябваше да тръгнат на стълкновения да блокират улици, пътища, да започнат силови акции и тогава се стартира цялата процедура и се вижда, че за 3-4 месеца излязохме с разрешение и 60 млн. са факт. Но защо трябваше да е по този начин? Всичко това е можело по друг начин да стане - министерството и въпросните недоволни да седнат и да се види как може да се реши въпросът. Другият „подход" е абсолютно контрапродуктивен и е рецидив от миналото.

И в ЕК, и в страните членки по различните въпроси има различни мнения – и по отношение на атомната енергетика, и някои от въпроси-

те, залегнали в Лисабонския договор. Но виждате, всички сядат на една маса, обсъждат и се намира консенсусно решение накрая. Другото е наш недостатък, недостатък и на институциите.

Няколко месеца вече събирам кметове, министри и представители на различните институции. Те не само, че се виждат за пръв път, но имах чувството, че съм организатор на трансконтинентална среща. Значи като че ли хора от различни континенти за първи път се виждат и са с контрадиаметрални позиции и никога не са сядали да дискутират, за да се намери решение. Та това много ни спъва, това са все проблеми на недостатъчна или нарушена комуникация. А вие знаете, че една от големите причини да се създаде въобще този пост, беше нарушената комуникация с Комисията. В Брюксел не разбират защо като се изпрати едно писмо то отива в коша и не получават отговор. Те не разбират защо се опитваме да ги излъжем. Един говори нещо, в което не си вярва, и от друга страна Комисията какво да направи, приема, преглъща и казва нещо колкото да не е без хич. Затова темата комуникация с институции, с медии и чрез вас с обществото, и пак чрез вас с комисията и със страните-членки, е толкова съществена. Нито подценявам, нито надценявам, но смятам че това е 50 % от успеха за тази мисия с еврофондовете. Смятам, че по начало комуникацията и взаимоотношенията с медиите са ключови фактори за успеха ни.

Зинаида Златанова: Искам да кажа по повод на думите на госпожа вицепремиера, за това, че ЕК на брюкселски жаргон се нарича пазителят на договорите. Наистина това е институцията, която трябва да съблюдава спазването на договорите. Факт е, че се изменят, самият ЕС работи динамично, присъединяват се нови държави както виждаме, нови политики се обхващат, но това, което като пазител на договорите Комисията винаги е правила е, че трябва да бъдем максимално честни и правилата да са еднакво честни за всички. И трябва да сме наясно с факта, че прави мониторинг на всички държави членки. ЕК не жали никого и винаги има какво още да се прави.

Лили Гранитска, в-к "Дневник": Г-жа Плугчиева каза, че този конфронтационен подход е непродуктивен и е бил в миналото и е по-добре да седнем на масата да си изясним нещата, нали така беше преди малко и в тази връзка утре премиерът ще седне на масата на работен обяд с г-н Барозу точно за преодоляване на този конфронтационен подход и тези нападки, които имаше българското правителство, защото сега демонстрираха съвсем друг тон, няма ги тези думи за двоен подход от страна на ЕК към България и т.н. Какво конкретно обаче ще се изяснява

на масата на преговорите?

Меглена Плугчиева: Аз ще трябва да повторя това, което конкретно съм казала, когато дойде писмото на г-н Майкъл Лий - изразих огромно разочарование от това, че са нарушени принципите на диалога и солидарността. Не съм си позволила нито да нападна Комисията, нито да я обвиня, нито да й вменя вина, в никакъв случай, и стоя зад тези думи. Защото, това което съм казала е, че е нарушен принципът на диалога. През юли месец, когато беше вдигната акредитацията на програма ФАР правителството можеше да каже каквото било – било, без всичките нарушения, нападки и разни други, които вие ги знаете по-добре от мене. Но в същото време аз пледирам за това, че не бива да остава такава затворена черна кутия и че медиите и българското общество трябва да знаят какво се е случило. Трябва да е ясно, че от 100 проекта, 50 са читави, 50 са за прокуратурата, от тях еди какви си лица трябва да отидат наистина прокуратурата да се занимава с тях. И администрацията да разбере, че така не може и че не може това, което е ставало да продължава и да се прехвърля и в оперативните програми. Затова настоявах колкото и да е горчиво, да се извади всичко и да се представи пред обществото. Освен това да се променят контролните механизми и да се спасят най-важните проекти, които са били предвидени и които до тогава поради немърливост, най-общо и най-вече, не са били контрактувани. Знаете 5% от средствата по финансовия меморандум за 2006 бяха контрактувани до юни.

- Ръководителят на комисията по ФАР каза, че е виновна делегацията на ЕК и вие го чухте с ушите си?

- Знаете, че говорим за два периода - единият период до 2006 и той засяга делегацията, и втори, който е изцяло в компетенциите на българските институции. Да, това беше предисторията, което значеше, че след като г-н Лий знае, че е толкова тежко наследството, можеха да се кажат нещата - нямате никакъв шанс да продължите и съответно затваряте програмата. Смятам, че беше достоен този подход, да се направи това саниране, да се направи това усилие, да се извади всичко пред погледа на обществото и съответно усилията показват, че за тези шест месеца няма нарушения, но в същото време за стария период всичко, което е станало, не дава основания на г-н Лий да смени аргументацията. Така, че понеже той дойде и това го декларирахме официално. В случая мога да кажа само, че ако той го беше аргументирал това предварително, а не след това като дойде, това щеше да е по-добрият вариант. В случая министър-председателя се вижда с г-н Барозу и

отива съвсем нормално за изясняване главно на комуникацията и на обсъждането на основните въпроси. Това е точно сядане на масата и да видим какво България прави или не прави и какви са очакванията на г-н Барозу, за да бъде България още по-добра, защото то не е и в интерес на Комисията да има в някои от страните изоставане, и то голямо изоставане или блокаж. Така, че аз не виждам противоречие в моята позиция и повтарям - тя е една и съща. Намирам също така, че е много достойно и много коректно това, което премиерът предприема за един изясняващ разговор.

- А този изясняващ разговор ще стигне ли до преки последици примерно за фондовете, за програмите?

- Нека да оставим да се състои разговорът и премиерът ще ви информира, разбира се, за това какво по-конкретно е излязло от срещата. Естествено, че ще се коментират еврофондовете, управлението, организацията, ще се коментира механизмът за сътрудничество и оценка, всички тези теми, и разбира се, всички други теми. Както виждате в условия на криза, България стои много по-добре и по-стабилно от други. Важна е ролята на България по посока Западни Балкани, ролята на България в Черноморския регион, защото това остава някакси съвсем встрани от полезрението поне на българския гражданин. А това са ключови теми за ЕС - имам предвид стабилността в този регион, а той е един обременен регион, както ви е известно и България в това отношение получава адмирации. Но те са в по-голямата, по-глобалната политика и за това не са в ежедневието на българина. Виждате какви събития тресат света, ако погледнете - атентати, тероризъм и всичко останало.

Иванка Василева: Като трета страна, нито от медиите, нито от администрацията, може би потребител и на двете страни, искам да ви попитам какъв е проблемът с добрите новини. Защото аз в своето ежедневие не ги получавам, дали ги няма и от администрацията, дали в медиите им се отделя малко пространство, но действително имате ли някакви идеи за по-доброто представяне на положителната информация.

Меглена Плугчиева: Много ви благодаря за този коментар и на мен също, признавам си, като средностатистически българин, малко ми липсват положителните новини, но като бях в Германия, не знам може би защото е отстрани, от далеч, имах нуждата наистина да прочета, да виждам нещо много повече, нещо хубаво за България, може би от носталгия, или защото съм била навън, но ако трябва да кажа накратко

- правителството това му е слабо място. Правителството не съумява всички хубави неща или добри неща, които ги прави, не съумява да ги представи достатъчно атрактивно и разбираемо, това си мисля, че е в основата. Нека и медиите да си кажат думата. И как да ви кажа, мен много ме потискаше особено в началото, смятам, че това постепенно се преодолява, но като че ли ние сме различни страни, различни лагери, два полюса в един процес и една такава нагласа в началото битуваше, че има враждебност – на медиите към правителството и на правителството към медиите. И сега много от моите колеги министрите не си дават номера, викам защо, ами те не знаеш, те ще ме нападнат, те така... За мен това е разбираемо. От кого се крием, защо се крием, този телефон е служебен. Проста е логиката, като е служебен, трябва да го знаят всички, които служебно имат нужда да контактуват с мен и да ми се обадят и аз съм длъжна да им дам информацията. Това е моята логика. Значи от тук присъстващите съм сигурна, че няма да отрекат, че винаги когато мога вдигам и съвсем на непознати, каквато информация имам и искате, ви я дам.

Неделина Анева, в-к "Сега": Не съм много съгласна с това, че крайният негативизъм отблъсква медиите от публиката, по-скоро мисля, че други неща отблъскват хората и то точно това е отношението на властта предадено през медиите към обществото. Мисля, че хората просто нямат доверие на никого и се получава някаква дистанция. По отношение на това защо няма добри новини, мога да кажа какво е моето виждане по въпроса. Според мен, първо властта греши кое е добра новина и я разбира като нещо, за което да бъде похвалена. Просто желанието да бъдат похвалени те наричат добра новина. А медиите по презумпция не хвалят. Просто това не е тяхна роля. Според мен, една добра новина винаги може да намери място в медиите, ако тя е представена в подходящия момент, когато тя е новина, по подходящия начин, по определение в контекста, в който се намира. Обикновено добрите новини се представят, лансират, когато има някакъв проблем. Тук, тук и тук има проблем, но в същото време ние сме направили еди какво и еди какво си, търси се баланс в някакви проблемни ситуации. В този момент медиите се концентрират основно върху проблема и почти не намират място за този баланс. А пък нашият икономически баланс е еди колко си, в смисъл да се добави това, което е поднесено. Според мен, има място и за едните, и за другите новини и в този смисъл диалогът с медиите трябва да бъде много по-честен, и може би трябва да се променят изцяло взаимоотношенията между властта и медиите,

защото в момента властта е затворена, както каза г-жа Плугчиева, недоверчива, все още не дава искрена информация. Това, което ние правим в момента е да отразяваме има ли някаква фактология - съобщи еди кой си, заяви еди кой си, правителствено решение е не знам си какво, някаква фактология. Това, което липсва в медиите е да се говори малко повече за политика и да се дават нещата в контекст, да се прави връзка между фактите. Но това не се получава, защото няма диалог между властта и медиите. Аз си давам сметка, че този диалог не може винаги да бъде открит, не може всичко да тече отвън, но може да има много повече неформални срещи, в които да се обяснява смисълът на определена фактология, която предстои да се случи. Както примерно моята колежка попита за утрешната среща, това е най-пресния пример. Днес изненадващо премиерът прави едно дълго обяснение и ние не можем да разкодираме какво точно е, на нас ни трябва едно малко ключе, защо точно прави това - ден преди срещата с Барозу, нещо го е предизвикало в последния момент и какво точно се опитва да каже - на обществото или на Барозу. В смисъл, че не знаем какво точно иска да се предаде като послание. В резултат утре ще има вариации на тема. В смисъл, всеки е принуден самичък да търси някакви свои източници, които не винаги звучат достоверно. Всеки, на който се обадя, ще ми даде неговата гледна точка, но аз нямам гледната точка на правителството. И това, че никой не ми е подсказал. Не че са длъжни, но това е по-добро усъвършенствано взаимодействие с медиите. В този смисъл си мисля, че правителството има още много неща да учи и прави. Не само правителството, а и министерствата. И това би се отразило и на начина на писане.

Виктор Иванов, "24 часа": Самият факт, че за срещата на премиера се разбира от Брюксел, след като ние сме страната, която иска да й се обърне специално внимание, показва, че нещо е скрито. И това, че премиерът изведнъж решава да има пресконференция и то в навечерието на срещата, вместо да я обяви още вчера, означава, че той се опитва отново да се измъкне по някакъв начин. Просто да ни излъже. Другото което е, вие не обяснявате прости причинно-следствени връзки. И взимам пример от вашата кариера като вицепремиер. В началото много се бяхте наточила на г-н Ивановски, заради скритото писмо. След това той стана един от най-близките ви хора и вие не обяснихте защо и остава нещо недоизречено. Това е един прост пример – но това се случва с всеки един министър, с абсолютно всяко едно действие на администрацията. Никой не обяснява защо. И когато се попита защо

правите нещо, се приема като нападка. Значи ти търсиш под вола теле като питаш защо, и искаш да ни разкажеш играта. Което не е така. Като обясняваме на хората, че г-жа Плугчиева отиде до Брюксел, трябва да кажеме защо тя е в Брюксел. Каква работа има там, а не си седи тука примерно. И другото е за добрите новини, ами натрупайте критична маса добри новини, които могат да засенчат спирането на 220 млн евро и те ще са по-напред.

Меглена Плугчиева: Първо за натрупването на добрите новини. Надявам се да не ви звучи като оправдание, но трябва да е ясно, че в такива системи, какъвто е случаят с еврофондовете, което е изграждано с години, трябва да заработи след това, да даде резултати. Смятам, че факторът време е много важен. И за съжаление не могат да се очакват чудеса. Значи това е по принцип в политиката, но и в конкретния случай, тези промени, които ги изброявам всеки път, кое в законодателна наредба, кое в административни процедури, смяна на хора, прозрачност и т.н. Ако това продължи с подобно темпо, ще даде резултат вероятно след една година. Така че първата ми молба е да се оценява и да се разбира. Защото и в ситуацията, с която се борим, тя не е защото онзи ден или преди три месеца е направена една или друга грешка. Както виждате, има твърде голямо натрупване във времето, забавяне, неангажиране, нарушение, всичко се акумулира и в един момент виждате какво става.

А в конкретния коментар с г-н Ивановски, аз си признавам, че съм изненадана, че вие имате такова впечатление, защото аз когато дойдох всички ме питаха кого ще махнете. Ще махнете ли г-н Ивановски, ще махнете ли Силвия Инджова, и аз всеки път повтарях едно и също нещо, и това беше, което казвах - приемам екипа, който заварвам, такъв, какъвто е и ще дам шанс на всички да покажат работа, да покажат резултати и ако преценя, че те не се справят, че действат недобросъвестно или им липса професионализъм, тогава ще искам тяхното отстраняване или тяхната смяна. Така че имаше много спекулации точно с името на г-н Ивановски и много противоречиви мнения - от едната крайност, че той е едва ли не светец, до другата крайност, че той е единственият виновник. И това повтарях всеки път - за стар период няма как да се произнеса. Значи не може да се иска от мене да кажа дали Ивановски и до колко Ивановски е бил виновен, доколко Силвия Инджова или някой друг по веригата, просто съм длъжна да им дам шанс да работят, както на абсолютно всички и съответно след този период, в който работим мога да кажа, че аз нямам забележки към работата на

Ивановски, с единственото несъгласие, че когато дойде писмото на г-н Майкъл Лий, той си е изключил джиесема и не коментирал нищо. Това го казвам и пред вас, казах му го и на него - не считам, че това е нормален и конструктивен подход. Защо си изключваш джиесема, от какво се притесняваш, от кое се криеш? Защо аз мога да изляза и да коментирам, независимо, че бях в Берлин, че пътувах и т.н. Не споделям този подход на Ивановски, че той трябва да се скрие от вас и да не ви дава информация по темата. Както и не споделям поведението на министър Гагаузов - аз ще плащам на Брюксел, аз туй ще направя, аз онуй, а в момента все още не са си довършили работата. И аз не крия, че изрично официално на заседание на МС ще искам обяснение и съответно, ако не получа нужните реакции, официално това ще го оповестя.

Но да се върна към темата - не съм аз човекът, който назначава и уволнява. И когато стане въпрос за търсене на политическа отговорност, връщам се на темата, това си е в правомощията и пълномощията на министър-председателя и на лидерите на тройната коалиция. Никой не ми е дал такива права. Но че аз не спестявам и няма да спестя и в момента, когато вчера министър Масларова излезе със 157 договора приключени и подписани и ги връчва, къде е МРРБ? И защо още не са връчени договорите, ще искам обяснение и по този въпрос.

- Ами те и неправителствените организации питат и няма отговор на този въпрос, няма от МРРБ, от Агенцията за обществени поръчки не връщат отговор?

Меглена Плугчиева: Да, ето виждате и сама го коментирам и ви казвам по какъв ред ще постъпя. Трябва вина, проблем, неизпълнение да бъдат ясно и категорично казани и персонифицирани. Не може и не бива да има прикриване, закриване и слагане някъде под масата на проблемите. Защото това дава самочувствие на тези, които нарушават и обезверява всички, които добросъвестно работят.

- Европейската съдебна палата проверяваше плащанията във фонд "Земеделие", има очаквания на много фермери за негативен доклад, включително и за преките плащания, има ли такива сигнали?

- Коректността изисква да изчакаме, аз затова помолих да изчакаме, тях ги помолих. Съдебната палата работи, процедурите са такива, че докладът ще излезе след 3 месеца. Но след 3 ще свърши мандатът на правителството и тогава какво ще правим. И съм помолила за предварителен доклад, който очаквам през януари, за да мога да споделя впечатления. В момента това мога да коментирам и нямам право от името

на съдебната палата да говоря, ще изчакаме да се произнесат. Аз от министър Цветанов изисквам този контрол - всяка седмица върви този контрол, случай по случай се изчистват, да няма дублиране, да няма от една страна някой изтърван, от друга страна да няма някой, който обявява сметище за обработваема земя. Ето за тези случаи, знаете, че има специална комисия, очаквам да се произнесат и от разплащателната агенция.

Еврокомисарят Меглена Кунева ЗА СОБСТВЕНОСТТА В ПЕЧАТА И ТЕЛЕВИЗИИТЕ

Меглена Кунева: Ако има малко свободно време човек, завеждат го на т.нар. "Гранд Плаза". "Гранд Плаза" е може би най-красивото старо място в Брюксел. Много добре поддържано, с едни богати, пищно украсени сгради, които са сгради на гилдиите. Ако се вгледате внимателно в тях ще видите дори символа на гилдиите. Най-силната гилдии на Белгия е била тази на производителите на гоблени. Какво е правила тази гилдия? Тя всъщност е управлявала икономиката. За да можеш изобщо да произвеждаш гоблени, е трябвало да бъдеш част от тази гилдия. Но влизайки в нея, ти си се подчинявал напълно на правилата им. Например, след шест часа, когато се скрие слънцето, през зимата по друго време, на тези, които са произвеждали гоблени, им е било забранено да работят. Защото слеед залез слънце цветовете не е можело добре да бъдат подбрани. Т.е. дори да имаш клиент, който ще ти плати страшно много, за да изработиш бързо гоблена му, не можеш да направиш компромис с качеството. Също така е било абсолютно забранено да участват хора от семейството ти, колкото и талантливи да са били те, освен тези, които са оторизирани и са признати за майстори. И на всичкото отгоре, представете си, са правили проверки - внезапни, без предупреждение, без прокурорска заповед, за да видят дали наистина са спазвали точно тези правила на гилдията. И ако не дай Боже някой не ги е спазвал - този човек е бил отстраняван и на него никой не му е продавал бои, никой не му е продавал материали и той е губил хляба си. За сметка на това обаче, гобленитe и до днес са издръжливи, цветовете им издържат, те са толкова хубави от лицевата страна, колкото и от опаката и Белгия е запазила своята слава.

Защо ви го казвам? Защото това е един чудесен пример за саморегулация. Това не е било регулирано от държавата. Това са решили самите хора, за да запазят хляба си и да запазят честта на професията, което всъщност е едно и също. Години след това - столетия след това, ние отново мислим, а не може ли да направим саморегулацията един много действащ механизъм. Аз съм привърженик на саморегулацията, представете си, макар че съм юрист. И въпреки, че най-напред в момента, в който си помислим за правилата, се хващаме за закона, правя аналог с друг израз, всъщност в 21 век законите все по-малко ще помагат на правилата, които всеки ден трябва да се променят, да се адаптират и да ги направим така, че да пазят деня, да пазят това, което се случва, да осигуряват такова развитие, от каквото имаме нужда днес. Малко сложно го казах, ще се опитам втори път по-просто. Регулация не е предмет от старото. Докато с това се заеме

ЕК, докато направи проект, докато този проект се обсъди най-напред в Комисията, след това от всички държави членки, след това мине задължителната оценка на въздействието на закона, за което трябват минимум две години, интернет вече просто няма да е същият. Тоест в 21 век със стриктни законови рамки, които бавно се изменят, не може да се постигне това, което сме можели да постигнем до началото на 20 век. Затова саморегулацията е вече нещо, което и самата Европейска комисия поддържа. Ние имаме такива примери главно в областта на рекламата. Тогава, когато рекламодателите се съгласят помежду си и казват, че те ще следят за начина, по който се експонират примерно едни видеоигри за децата, за да няма насилие там, или че рекламата ще бъде честна и т.н. Затова аз мога да ви кажа какви са правилата на саморегулацията и с това мога да ви помогна.

Дали публичният регистър е добър или не за вас, това вие ще решите. Ако обаче го направите, най-напред вие трябва да имате много широка подкрепа и да има повече хора, които да се съгласят, т.е. да бъде достатъчно широка обществена платформа, и освен това не смятайте, че това ще замести закона. Саморегулацията я има тогава, когато законът дава рамката, а вие ще решите как да постигнете тази рамка. Т.е. на вас ви е необходима една сигурна отправна точка, която обаче вие достатъчно гъвкаво можете сами да решите как да постигнете. За голямо мое удоволствие, последното нещо, с което се занимавах, беше саморегулацията на банковия сектор и възможността те да дадат шанс на производителите да не бъдат заложници на една банка, а да могат бързо да излизат от една банка в друга, особено във времената на финансова криза. Това, което постигнахме е, че европейската банкова институция се съгласи, всички банки се съгласиха, че в рамките на седем дни те ще приключват с всички документи на клиента и ще ги правят те, за да ги дадат на следващата банка, и на него няма да му се налагат никакви дребни такси и т.н. Значи за нещо такова става дума, като подход. ЕК е казала, има европейска директива, в която се твърди, че трябва да се осигури свободен избор на потребителя. Точка. А как да се осигури този свободен избор всъщност е решила тази асоциация. Значи на вас ви трябва рамка на закона, за да имате на какво да се опрете. Трябва ви нещо, с което да се съгласите и трябва да знаете какво правите с тези, които не спазват това, което са обещали. Какво ги правите? Ако видите, че в този регистър, че някой не е дал коректни данни вие имате ли механизъм, с който да го порицаете, за да може накрая, като се върнах на това сравнение,

това, което сте направили да бъде като един красив брюкселски гоблен. Може да бъде и някаква - как да кажа - шевица, ако решим да търсим български аналог. Но това е - вие трябва да имате контрол, да упражнявате този контрол и да имате силна организация, която да го прави. Ако си отговорим днес, че тези неща при вас са налице - чудесно. Ако искате да имате пълна информация за саморегулацията, защото и в интернет това е също част от въпроса, който медиите за в бъдеще, а може би и днес, не знам, могат да адресират. Но това е много добре. Това е - някой трябва да е пръв, отнякъде трябва да се започне. Ако вие мислите, че тази ваша структура ще издържи и може да упражни контрол над това, което така хубаво сте измислили - значи това трябва да направите. Абсолютно прави сте, че ние сме си едно малко общество и общо взето нещата се знаят. Четох едно интервю на Георги Господинов и ще ви кажа, че от там ми се стори много хубаво пожелание - той пожелаваше на читателите една смислена година. Което си признавам, че го взимам назаем от него и ви пожелавам една смислена година. Ако мога с нещо да ви помогна, за да извлечем смисъл от опита ми, аз съм на разположение. Не защото съм комисар за защита на потребителите, а защото ме е грижа какво става с вас, какво става у нас и как вие можете да бъдете част от тези агенти на промяната. Днес един от тях е и Обама, така, че имам същото основание да кажа, че и за нас е важно да си кажем промяна и да започнем да я правим. Лично ние можем. И това ви пожелавам - смислена година и да можете. Благодаря ви и винаги когато ме поканите, дори без драстични промени в моята програма ще се радвам да се видя с вас и ми е много интересно това, което правите. Благодаря ви.

- Доколкото разбирам вие казвате, че един такъв регистър би работил само, ако той се подчинява на някакъв закон за саморегулация?

Меглена Кунева: Не е задължително това да бъде Закон за печата. Това може да бъде всеки текст, който казва, че осигурява прозрачност, да го кажем така. Има добри медийни юристи в момента, които могат да ви дадат по-добър съвет от съвета експронто, аз не мисля че имам правото. И за да дам такъв съвет, аз трябва наистина да изчета купища неща и да ви кажа ето това, и да видя какво е законодателството в момента в тази област, защото може би и сега има текст, върху който да се облегнете. Но действително, за да се включи контролната част вие трябва да имате нещо повече от просто джентълменско споразумение. Може и джентълменско споразумение да направите, не знам,

това вече е друг жанр.

Участник в дискусията: И аз общо взето като всички съм имал периоди, в които съм искал закон за печата, после не съм искал закон за печата. Практиката ми ме убеди, че в България всъщност има закон за печата. Значи в България в крайна сметка колкото и да си говорим нормативно има една свръхрегулираност. Значи базата на Закона за печата, това, което ние наричаме Закон на печата, но в неговата основа във всички европейски държави между другото е приет този закон, който се казва Закон за задължителното депозиране на екземпляри от печатни и други произведения. И този закон съдейства, той е нов от 2000 година, което не е популяризирано, но то е реплика от по-стария закон..Нали г-жо Кунева?

Меглена Кунева: Аз това ви казвам, че не мога да взема отношение, защото този закон съм го пропуснала, откровено казано.

Участник в дискусията: Този закон е реплика на един закон, ако не се лъжа от 47-48 година, който пък е реплика на наредба, който пък е реплика на най-стария закон за печата. В този Закон за печата ще ви прочета чл. 7 - "Произведенията на РБългария печатни произведения, аудиовизуални и електронни документи, звукозаписи и филми подлежали на депозиране, трябва да съдържат следната информация - първо - наименование и адрес на издателя, второ - място на издаване, съответно на осъществяване или създаване, трето - наименование и адрес на производителя".

Участник в дискусията: Ама това се прави от 7-8 години. Но очевидно като всички наши закони санкционната му част е малко слабичка. В смисъл наадзорът за спазването му е възложен на министъра на културата, който няма административния капацитет нужен най-вероятно. 1000 лева е глобата, но очевидно няма кой да ги налага. Така, че един действащ закон налага да бъде изпълнен със съдържание от Съюза на издателите и да върви с медийната саморегулация.

В българското законодателство през последните години бяха имплантирани текстове в най-разнообразни закони, в най-невероятни закони, които извадени от своята съвкупност ограничават печата и го регулират до степен, в която малко такива регулирани бизнеси има в момента. Нека само да кажем, че в частта ограничения за рекламиране, нормативните текстове, ако ги извадите от всички български закони там, където има забрана за регламентиране, ще съставляват 27 машинописни страници печатни текстове. Значи 27 страници събрани, се съдържат в разпилените разпоредби на общото законодателство.

Да не говориме там за Закон за здравето, Закон за лечебните заведения и пр.

Участник в дискусията: Мисля, че имаме правни основания да направим регистъра и компетенция да публикуваме публична информация, до която всички да имат достъп. Този регистър задължително трябва да съществува поне в нашата професия, защото наистина в медиите е много важно кой е казал нещо, дори и да не е новина.

Участник в дискусията: Значителна част от нашето съдържание се разпространява в интернет, по-просто казано се пиратира от редица сайтове, които са с неизвестен произход, неизвестното не е регистрация, неизвестни са обственици. От това страда трудът не само на журналистите, но и на издателите. В този смисъл в Съюза на издателите вероятно ще се оформи едно звено, което ще се опита да направи някакви рамка, която да регулира този процес и да защити нашите права. Смятам, че през 2009 едно от първите публични събития на Съюза на издателите ще бъде кръгла маса по тази тема.

Участник в дикусията: Ето, има един в-к "Папарак" - всички го знаете безкрайно добре. Всеки месец публикуват поне по 3-4 материла от списанието, в което работя. И нямат никакъв адрес, аз не мога да осъдя, Става въпрос и за друго. Има много печатни медии, които си имат адреси. Имат си някакви собственици, без да се знае кои са действителните, разбира се, които използват напоследък една много модерна анонимност. Представете си един текст без една буква да бъде сменена, което излезе в три вестника - на едното място е подписано с едното име на вестника, на другото с другото име, да ви казвам ли медията, всички знаете?

- Малка държава сме

- Ние сме малка държава, а това говори за история...

Меглена Кунева: Понеже беше повдигнат въпросът за ДДС смятам, че трябва да ви кажа, че опитах още 2001 година, защото беше за книги. Ако някой ви каже, че има задължения по европейска директива ДДС да бъде еднакво, не му вярвайте, има страни в които е различно. Отговорът, който получавам неотклонно от Министерство на финансите и до ден-днешен е, че ние не можем да администрираме различно ДДС. Трябва да ви кажа, че за мен книги и учебници е съвсем очевидно, че е хубаво да се подпомогнат. Вероятно при печатните издания също има такава възможност, вие имате своите аргументи. Ето го този административен капацитет между впрочем, който като липсва, можем да се оправдаем с него - ами не можем, няма как, не ни стигат силите, не

можем, но това е друга тема. Аз лично бих ви подкрепила.

Отварям една скоба само да ви кажа, че по време на икономическата криза, която вече започна, Финландия решава драстично да увеличи БВП в образование, като сега те имат допълнителни 4%. Финландия са доста добри в образованието. Една част от плана за възстановяване на европейската икономика, както впрочем и на американската, мисля, че беше по пътя на изграждане на широк интернет.

София 1000,
ул. „Алабин" 58, ет. 1
тел. 02/ 986 42 51, 988 36 81, 988 47 84
факс: 02/ 987 33 75
www.mediaethics-bg.org

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Административен капацитет”
съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд